

SENWES Scenario

GRATIS

OKTOBER • NOVEMBER 2017

**KOLLIG:
BOETA VAN WYK**

**PLANTTYD
IS HIER**

Bultfontein Boertjiefees

**Vrystaat Landbou en
Agri Noordwes kongresse**

**Fokusgroepe help
met tydskrifnavorsing**

**FOKUS OP
SCHWEIZER-RENEKE**

**Senwes-producente deel in
AgriRewards se voordele**

BREEK NUWE GROND

Read the Senwes Scenario in English @ www.senwes.co.za

Senwes S

*SPECIALE JCB AANBOD

♦ JCB 3CX ♦ JCB 4CX ♦ Teleskopiese laaiers

FINANSIERINGSOPSIE A

- ♦ 10% depositobydrae deur JCB Finansiering
- ♦ 10% depositobydrae deur kliënt
- ♦ PRIMA +0,5% koers gekoppel
- ♦ 4 jaarlikse paaieente

JCB 4CX Laaigraaftrekker

*Speciale aanbod geldig
tot 31 Desember 2017

BEPALINGS EN VOORWAARDES GELD.

Verdere navrae kan ook gerig word aan: Antoon Smalberger,
Bestuurder JCB en Landbou-implemente (082 806 4844)
Phillip Nel: Streekbemarker JCB Landbou-implemente (083 451 3947)

FINANSIERINGSOPSIE B

- ♦ PRIMA -4.5% gekoppel
- ♦ 4 jaarlikse paaieente
- ♦ 20% deposito

Vir enige navrae of demonstrasies, kontak gerus
u naaste Senwes Equipment heelwerktuigbemarker.

INHOUD

REDAKTEURSBRIEF

- 2 To begin

ALGEMEEN

- 3 Spotprent: Pieter & Tshepo
- 3 Oraloor gehoor

HOOFTARTIKEL

- 4 All roads lead to Bultfontein for the Boertjiefees

AREAFOKUS

- 6 Al S(ch)waaïend en reënend na Schweizer-Reneke

KOLLIG

- 10 Johan van Wyk: Almal se Boeta

NUUS

- 23 Senwes produsente deel in die voordele van AgriRewards
- 26 Weners gekroon by 2017 Vrystaat Landbou Jaarkongres
- 28 Agri NW Kongres 2017: Senwes was daar
- 28 Wen 'n T20-krieketervaring by Senwes Park
- 30 SAMTA: Die tuiste van modeltrekkers in SA
- 32 Reënvalvooruitsigte vir die volgende maande
- 40 Fokusgroepe besoek as deel van navorsing
- 48 KHS besoek Senwes

HANDELSNUUS

- 14 Planttyd is hier

- 16 Agri Drainage: Volledige waterbestuurspecialiste
- 18 Verhoog mielieverdienste deur plaasvoerkraal
- 20 Vir Johan Vosloo is afstand net 'n getal
- 21 'n Groen produsent met 'n sonkragwaterpomp
- 22 Marietjie Grobler: Van die weste, vir die geweste
- 24 Jaco Vosloo: agtermekaar werkende voorman
- 34 Finansiële beplanning vir bejaardes
- 36 Glifosaat: Aanwysings moet noukeurig gevolg word
- 39 Ken jou Certisure Makelaar
- 52 Fair procedures to follow before you can dismiss an employee

RUBRIEKE

- 38 Safex Scenario's met Susari
- 41 'n Boer maak 'n plan
- 42 Graanmarkvooruitsigte
- 46 Druppels op die dak
- 49 Kolskoot
- 50 Future focus
- 53 Kos vir die siele
- 55 Tuinwenke

KOMPETISIES

- 56 Wen 'n kopie van *Hoop wat kaalvoet loop*

VROUE

- 56 Milanie Vosloo

Maak seker jy ontvang die eScenario e-nuusbrief elke tweede maand vir relevante maatskappy- en bedryfsnuus. **Teken in by www.senwes.co.za.**

OP DIE VOORBLAD

DIE UNIEKE NOORDWES dorpie Schweizer-Reneke is in hierdie uitgawe van die *Senwes Scenario* die fokus. Op die voorblad pryk 'n Senwes produsent, Johan, oftewel Boeta van Wyk, by sy plaas Klipfontein in hierdie distrik. In Kollig lees ons meer oor die bedrywighede op sy plaas en sy steunpilare.

Dié wêreld is ook Senwes-gebied en het volgens inwoners orals 'n bietjie van Noordwes, Vrystaat en Noord-Kaap te bespeur. Boeta beskryf immers sy deel, wat in die Bloemhof rigting van die dorp geleë is, as "waar die Karoo en Kalahari bymekaar kom."

Senwes Scenario het by Senwes Equipment en die Hinterlandtak gaan inloer en met takbestuurder Waldo Venter gesels. En in Area-fokus kyk ons na van die interessantheide op die dorp, soos waar die dorp se naam vandaan kom en die stories oor Krugermiljoene.

<http://fwd2.co/ScenarioApple>

<http://fwd2.co/ScenarioGoogle>

Lees die *Senwes Scenario* aanlyn in Afrikaans en Engels by www.senwario.co.za of laai die Scenario toepassing af.

'Like' ons Facebook-blad by [facebook.com/ReadScenario](https://www.facebook.com/ReadScenario) en volg ons op Twitter by [@ReadScenario](https://twitter.com/ReadScenario)

Om te begin

DIE WOORD *BEGIN* IS 'N BAIE KORT WOORDJIE, MAAR IS BAIE EFFEKTIEF MET 'N WYE VERSKEIDENHEID BETEKENISSE. DIE LANDBOUSEKTOR IS OP DIE PUNT WAAR ONS MOET BEGIN OM VIR DIE VOLGENDE SEISOEN VOOR TE BEREI.

Ons sektor het onlangs groot erkenning gekry aangesien dit die ekonomie aan die gang gehou het in moeilike tye en dit is beslis tyd dat ons as belangrike rolspeler erken word.

Plato het die volgende gesê, “Die begin is die belangrikste deel van die werk.” Ek dink dit is waar ons dinge reg doen. *Begin* word opgesom as die eerste, of inderdaad die vroegste gedeelte van 'n aksie. As ons die woord verder ontleed, kan dit beskryf word as die tyd waar iets tot stand kom of uit iets voortspruit.

Die woord kom van die Middel-Engelse term *beginnen* wat beteken “om te begin”. Die ware betekenis is egter meer gedefinieerd wanneer ons kyk na die Walliese term “genni”, wat min of meer beteken om jou te verdiep in iets. Om jou tande in 'n projek in te slaan, kan 'n mens maar sê. Die Latynse vertaling is *prehendō*, wat beteken om werklik

begrip vir iets te ontwikkel.

In die landbousektor begin ons om op die volgende gedeelte van die seisoen te fokus. Landbou-ekonoom Gerrit Oosthuizen praat oor die tyd om te plant. Senwes het ook leiding geneem as hoofborg van die 2017 Bultfontein Boertjiefes, wat die pad gebaan het vir die fees nadat organiseerders dit in 2016 moes kanselleer weens die ernstige droogte wat toe geheers het.

Ons verwelkom ook vir Landbou-dienste, met 'n artikel deur Johan du Toit. Die areafokus lei ons na die Schweizer-Reneke distrik, waar Senwes hom verdiep in sy fokus op dié gebied. Ons navorsing met betrekking tot die *Senwes Scenario* het heelwat interessantheide opgelewer, wat ons in die toekoms in die tydskrif sal inkorporeer. Die 2017/2018 krieketseisoen het ook begin en ons loods 'n kompetisie vir die T20- wedstryd tussen die Proteas en die besoekende Bangladesh-span, wat op 29 Oktober plaasvind. Jy staan 'n kans om 'n heerlike ondervinding vir 6 by Senwes Park in Potchefstroom te wen.

Ek laat jou met die woorde van Friedensreich Hundertwasser: “As ons alleen droom, is dit net 'n droom - maar as ons saam droom, is dit die begin van 'n nuwe realiteit.” 'n Begin waar na ons almal kan uitsien!

Aubrey Kruger
REDAKTEUR

HOOFREDAKTEUR

Marlon Abrahams

Tel: 018 464 7349

marlon.abrahams@senwes.co.za

REDAKTEUR

Aubrey Kruger

Tel: 018 464 7449

aubrey.kruger@senwes.co.za

ADVERTENSIES

Mariëtte Hugo

Tel: 018 464 7505

mariette.hugo@senwes.co.za

ONTWERP EN UITLEG

Mercia Venter

mercia.venter@senwes.co.za

MEDEWERKERS

Marlon Abrahams, ds Carel Botma,
Ds Willie Botha, Lucas Coetsee,
Carl Kirstein, Johan du Toit, Carl
Fourie, Japie Fransman, Stephan
Geldenhuis, Thys Grobbelaar, Jenny
Matthews, Susari Geldenhuis,
Senwes Grainlink, Gerrit Oosthuizen,
Jan Serfontein, Johan van den Berg,
Petrus van Staden en
Milanie Vosloo.

SUBSKRIPSIE

Marie Erasmus

Tel: 018 464 7568

Faks: 018 464 7772

marie.erasmus@senwes.co.za

EIENAAR

Senwes,

Posbus 31,

Klerksdorp,

2570

Tel: 018 464 7800

DRUKWERK

Typo

Tel: 011 402 3468

- Alle regte van die inhoud van Senwes *Scenario* word voorbehou ingevolge die bepalings van Artikel 12 (7) van die Wet op Outeursreg.
- Die eienaar en uitgewer aanvaar nie aanspreeklikheid vir enige uittalings in advertensies, promosie-artikels of deur medewerkers nie.

**OLUSEGUN MATHEW OKIKIOLA
AREMU OBASANJO**

Voormalige president van Nigerië
(1999 tot 2007)

Oor die bevolkingsgroei in
Afrikalande.

“n BEVOLKING wat nie
opgevoed en bemagtig is nie, is
nie 'n bate nie.”

JAHNI DE VILLIERS

Agri SA se hoof van arbeid en
transformasie

In gesprek oor produsente wat dikwels
van arbeidsmakelaars gebruik maak
vir seisoenwerk. Die arbeidsmakelaar
aanvaar verantwoordelikheid vir die
administrasie, maar die wet is in 2015
verander om voorsiening te maak dat
die produsent ook aanspreeklik gehou
sal word indien probleme sou ontstaan.

“BOERE en arbeidsmakelaars is
nou gesamentlik verantwoordelik,
sou 'n dispuut ontstaan.”

LOUIS MEINTJES

President van TLU SA

Praat oor die feit dat die land se eko-
nomie nie meer in 'n tegniese resessie
verkeer nie, te danke is aan die reuse
bydrae wat landbou gelewer het.
Volgens die statistikus-generaal het
landbou 'n groei van 33,6% getoon.

“DIT is 'n onbetwisbare bewys
daarvan dat landbou die grondslag
van die ekonomie uitmaak.”

Pieter & Tshopo

DAN KRIEK

President van Vrystaat Landbou

'n Kort uittreksel van sy
presidentsrede

“Ek ken niemand in landbou, in
Agri SA en by Vrystaat Landbou
en in ons bedrywe en landbou-
besighede wat onverskillig staan
teenoor grondhervorming nie...
Jy is vry in Suid-Afrika en het 'n
reg onder die grondwet om in
die straat af te stap en te sê hoe jy
voel.”

HENK VAN WYK

President van Agri Noord-Kaap

Hy het tydens sy presidentsrede
gepraat oor die water- en besproei-
ingsprobleem en dat innoverende
denke hier moet intree.

“Ons kyk maklik vas in die bran-
ders en golwe en ons sit benoud
in ons bootjies en skep die water
uit, terwyl die wind ons verrinne-
weer, maar op geen stadium klim
ons uit die water en loop na waar
dit veilig is nie. Ons sal die uit-

dagings eerder ignoreer.”

KGALEMA MOTLANTHE

Voormalige president van
Suid-Afrika

Hy paat oor die morele waardes in
Suid-Afrika op BBC televisie.

“...wanneer jou gewete jou in die
steek laat, weet jy dat die morele
beroep wat jy op mense maak,
niks werd is nie.”

ANNELIZE CROSBY

Agri SA parlementêre
verteenwoordiger

Sy het tydens die Agri Noord-Kaap
kongres oor grondhervorming gesels.

“Alles dui daarop dat arm mense
hulle geduld begin verloor met die
stadige vordering met grondher-
vorming en dat 'n elite-groepering
besig is om grondhervorming tot
'n redelike mate te kaap.”

PIETSAP VAN RENSBURG

Welbekende John Deere model-
trekkerentoesias

“Ek weet nie wat môre inhou
nie, maar ek weet Wie môre in Sy
hande hou.”

DIE WENNERS VAN DIE VORIGE UITGAWES VAN SENWES SCENARIO IS AS VOLG:

(Junie/Julie 2017) is as volg: **CUM:** Brenda van der Merwe van Bothaville.
Hannon: Rita Cox van Deneyville, F. Van der Merwe van Magogong.

Alle paaie lei na Bultfontein vir die Boertjiefees

MEER AS 7 000 MENSE HET DIE IMMERGEWILDE BULTFONTEIN BOERTJIEFEES VANAF 31 AUGUSTUS TOT 2 SEPTEMBER 2017 BY DIE BULTFONTEIN SKOUGRONDE BYGEWOON. SENWES WAS TROTS OM EEN VAN DIE HOOFBORGE VAN DIE SKOU TE WEES EN DIE MENSE KON HULLESELF VERLUSTIG IN UITSTEKENDE UITSTALLINGS, AKTIWITEITE, GOEIE KOS EN GOEIE VERMAAK.

« MARLON ABRAHAMS

Senwes Equipment en Hinterland se gekombineerde uitstalling het produkte soos John Deere, JCB, Rovic Leers en Amazone ten-

toongestel. Die doelwit was om produkte uit te stal wat meer effektiewe produksie met laer insetkoste sal verseker, gekombineer met uitstaande diens. Senwes Equipment Bemarker, Herman Smalberger, was gasheer by die Senwes Equipment stalletjie, waar verskeie John Deere modelle op skou was.

Hinterland Takbestuurder, Gerhard van der Ryst, sê die stalletjie het baie besoekers ontvang en 'n verskeidenheid produkte is gekoop – van wapens, besproeiings-, tuinbou- en buitelewe- tot jagprodukte. Prodist en Protek het saamgewerk in die verskaffing van produkte. Hinterland en Senwes is reeds gefokus op volgende jaar se skou met planne om die uitstallingsarea te vergroot. Lafarge het reeds aangedui dat hulle die sement sal skenk vir dié doel.

Senwes en Hinterland wil graag van die geleentheid gebruik maak om vir Herman Meiring, produsent en hooforganiseerder van die Boertjiefees in Bultfontein, te bedank vir sy insette.

Meiring sê dat hulle

uitstekende terugvoering ontvang het van diegene wat dit bygewoon het, sowel as van die uitstallers.

“Ons het vanjaar baie nuwe aspekte tot die fees gevoeg en die doelwit is om een groot familie by die Bultfontein Boertjiefees te word. Ons kan saam 'n lang pad stap.”

Die fees was gasheer vir meer as 150 uitstallers en besoekers is getrekteer met aktiwiteite soos onder meer gholף, 'n padwedloop, pad- en bergfietswedrenne, 'n skaapskeerkompetisie en 'n landbou-uitstalling. Vermaak is verskaf deur onder andere Amor, Snotkop, Lianie May en Jan Rhaap.

Meiring het 'n spesiale boodskap vir Senwes as hoofborg, sowel as vir ander borge en uitstallers: “Sonder borge en uitstallers is ons niks. Ek wil graag almal bedank vir hul bydrae tot die sukses van die 2017 Bultfontein Boertjiefees. Ons begin onmiddellik om die 2018 fees te organiseer, waar ons op vanjaar se sukses sal bou.”

Maak seker dat jy nie die volgende Boertjiefees in 2018 misloop nie! ●

Daar was 'n magdom verskillende aktiwiteite by die Bultfontein Boertjiefees.

JOU VISIE, *ons passie.*

Presisieboerdery is 'n bestuurshulpmiddel wat die produsent in staat stel om die optimum finansiële opbrengs op beleggings te realiseer vir elke area of sone binne 'n boerdery-eenheid. Skakel ons inbelsentrum by 018 464 7550/3.

www.senwes.co.za | www.senwes.mobi

Al S(ch)waaierend en reënend na Schweizer-Reneke

ONS IS MIDDE-IN DIE LENTE EN HOPELIK SEËN DIE VOLGENDE REËNSEISOEN ONS BEHOORLIK. ONS IS DIË KEER OP REIS MET DIE NOORDWES DORPIE SCHWEIZER-RENEKE IN ONS VISIER.

« AUBREY KRUGER

Die fokus op uitspraak is belangrik - hierdie dorpie se naam word as 'Schweizer-Reën'ke uitgespreek en nie as 'Rey'neke nie, vertel kenners in die gebied. Gelukkig is hierdie skrywer 'n Noordwester en het gelukkig nie in dié valstrik getrap nie.

KRUGER MILJOENE

Maar vir die res moes ons bietjie

dieper gaan delf. Delf is die regte woord om te gebruik, omdat spoeldiamante 'n prominente rol in die gebied speel en daar al baie groot en blink klippies in die gebied gevind is. Dit is Schweizer se Kruger miljoene, hoewel sommige beweer dat selfs die ware Jakob ook hier iewers begrawe is.

Hoe dit ook al sy, die dorpie het sy ontstaan in 1885 gehad en is vernoem na kaptein Schweizer en veldkornet Reynecke, wat in 'n skermutseling met 'n plaaslike stam omgekom het. Beelde van beide is in ook die dorpie te siene.

DIE TAKGESKIEDENIS

Hinterland takbestuurder by Schweizer-Reneke sedert 2016, Waldo Venter, vertel dat die eerste Senwes-tak in 2007 hier geopen is en in Schweizerstraat geleë was, soos jy die dorp binnekom.

In 2010/2011 is die huidige onderdelewinkel aangekoop, met verandering wat vroeg in 2012 aangebring is. Die eerste onderdeletransaksies het in daardie

selfde jaar plaasgevind. Waldo sê dat die huidige tak in Buitenstraat in Augustus 2016 ook drasties vergroot is, van 'n area van slegs 25m² met twee rakke tot en met 200m². Selfs die stoorgedeelte is in die proses van 500m² na 900m² vergroot. Die onderdele en werkwinkel is nog steeds in die voorste gebou.

Waldo steun baie op sy 25 kollegas. Hier moet mens veral kophou met die aantal Jaco's by die werkwinkel - Jaco Vosloo (werkende voorman), Jaco Holloway (werktuigkundige), Jaco Janse van Rensburg (vakleerling), Gerrit Meyer (werktuigkundige) en algemene werkers William Mogale, Johannes Marumo en Basie Headman, werkkaartklerk Christal de Lange en drywer Robert Motupi. By onderdele is daar Corné Kemp (onderdelehoof), Kobus du Plessis (verkoopsklerk), Henco de Lange (verkoopsklerk) en Paul Kgatlane (verkoopsklerk). Stoorpersoneel is Willem Coetzer (terminaalklerk),

4

5

Foto's van links na regs:

Die manne na wie Schweizer-Reneke vernoem is! 1 Kaptein Schweizer en 2 veldkornet Reynecke.

3 Die NG Moedergemeente vier vanjaar 130 jaar! Benewens die NG Moedergemeente se kerkoring versier die torings van 4 NG Noordgemeente asook die 5 Nederduitsch Hervormde Kerk die lugruim.

Jaco, Jaco en normaal Jaco! Daar is drie Jaco's by die Senwes Equipment werkswinkel. Hier is Jaco Vosloo (werkende voorman), Jaco Janse van Rensburg (vakleerling) en Jaco Holloway (werktuigkundige).

Die lokomotief in die middedorp verwys na die groot rol wat spoorvervoer in die ontwikkeling van die dorp gespeel het.

asook algemene werkers Afrika Modise, Samuel Mooketsi, Stoffel Koloane en Koos Jacobs. In die winkel is Waldo Venter (takbestuurder) en Marietjie Grobler (landbou-besigheidsbestuurder) met administrasiepersoneel Liezel van der Westhuizen (Hoof Administrasie), Stephanie Louw (kontantklerk), William Group (ontvangshulp) en Martha Sedito (skoonmaker). Hy lig ook Arlene Barkhuizen (oud-stoorbestuurder) uit wat sake hier begin het.

Waldo is oorspronklik uit die staalvervaardigings-, staalverwerkings- en handelomgewing afkomstig, waar hy verskeie poste beklee het soos verkoopsverteenwoordiger, operasionele bestuurder en takbestuurder. As bestuurder glo hy dat 'n "werker iets vir jou moet doen omdat hy dit vir

Die winkelpersoneel! Hier is Willem Coetzer (terminaalklerk), Liezel van der Westhuizen (Hoof Administrasie), Martha Sedito (skoonmaker), Marietjie Grobler (landbou-besigheidsbestuurder) en Waldo Venter (takbestuurder).

jou wil doen, nie omdat jy so gesê het nie." Hy glo ook om saam met hulle as mense te werk. "Elkeen ken sy werk en dus is

ek niemand se baas nie." Vir my werk almal lekker saam. Ons is een span hier."

> VERVOLG OP BLADSY 8

Schweizer-Reneke

> VERVOLG VAN BLADSY 7

BEKENDES VAN SCHWEIZER

Bekendes van die gebied sluit in oud-Springbok rugbyspelers Wynand Claassens (kaptein) en Jannes Labuschagne en met nadere ondersoek het ons gesien dat selfs Lappies Labuschagne se Vrystaat rugbytrui by Laerskool Schweizer-Reneke hang.

Dan is politici soos Ahmed Kathrada en Essop Pahad se voetspore ook in die gebied. Op kunsgebied het die bekroonde skilder Irma Stern ook van die water van die gebied gedrink, asook die befaamde skrywer, Elisabeth Eybers. Inwoners vertel verder dat Stern se oom een van die eerste winkels in die gebied gehad het en dat Eybers se pa ook lank die predikant by die NG kerk was. 'n Bietjie meer onlangs is Johan Champion deur die LUR vir onderwys, Tate Makgoe, as die top Vrystaat matrikulant van 2016 gekroon en hy het ook hier grootgeword. Nie te sleg vir 'n dorpie met net oor die 30 000 inwoners nie. Dan is daar ook steeds mense met vanne soos Einkamerer en Mussman in die dorp, wie se voorsate baie prominente rolle hier gespeel het.

GEBOUE EN BEELDE

Die NG Kerk is van sandsteen gebou en is regtig een van die mooiste geboue in die dorp – dit staan as die moedergemeente bekend. Ander gemeentes is

Die Senwes Equipment tak in Buitenstraat en die naald ter ere van die gesneuweldes is van die ander kenmerkende landmerke in die dorp.

die Noord-gemeente asook die gemeentes in Amalia, Migdol en Gaudina. Boeredorpie is baie geloofsgerig en dié een is geen uitsondering nie, met talle ander mooi kerke soos die Anglikaanse kerkie en die torings van die Hervormde Kerk, NG-Noord en talle meer wat die lugruim ingaan. Die stadsaal wat in 1921 gebou is, en die naald ter ere van die gesneuweldes van die Massouw oorlog in 1885, asook die klein piramiede wat die Rapportryers se tog na die opening van die Voortrekker Monument in 1949 gedenk, word in die middedorp gevind. Tydens die dorp se eeufees was daar ook Switsers wat dit bygewoon het, en daar was 'n kenmerkende rigtingaanwyser voor die stadsaal, wat presies aandui waar en hoe ver (8 406 km) die stad Bern vanaf Schweizer geleë is.

ANDER INTERESSANTHEDE

Ander interessantheide is dat die hoeksteen van die laerskoolgebou op 1 April 1908 deur eerwaarde Die Graaf van Selborne gelê is. Daar is ook 'n massiewe stokou

doringboom skuins oorkant die ouetehuis, Silwer Jare, waar teregstellings jare gelede uitgevoer is.

Met landbou as een van die hoofare hier, is die lokomotief in die dorp juis tekenend van die rol wat spoorvervoer gespeel het in die ontwikkeling van die dorp. Vandag is daar ook 'n paar bekende versamelaars van landbou-implemente in die distrik, soos Lodewyk Fourie, wat ou trekkers en motors versamel en restoreer en Pietsap van Rensburg wat weer John Deere skaalmodelle versamel en restoreer. (Kyk uit vir die volgende uitgawe waar ons by Pietsap gaan kuier het.)

En so terloops, as jy mooi mure en beddings gewaar wat die dorp verfraai, is dit tien teen een die werk van Hettie van Zyl en Marietjie Fouche.

So is alles binne die grense van Schweizer-Reneke vervat. Of soos Elisabeth Eybers dit die beste in die skoollied van Laerskool Schweizer-Reneke beskryf: "Waar die blougroen doringbome groei langs die Hartsvier se some... swewend langs beskantse hange teen Masou se heuwelbrug..." ●

1 Werkswinkelpersoneel met Jaco Vosloo (werkende voorman), Johannes Marumo (algemene werker), Christal de Lange (werkkaartklerk), Basie Headman (algemene werker) en Waldo Venter (takbestuurder).

2 Die stoorpersoneel is algemene werkers Afrika Modise, Stoffel Koloane, Koos Jacobs en Samuel Mooketsi.

VOERMOL SUPERMOL

Jou voerkraal
in die veld

- Met Supermol is 'n daaglikse toename van tot 1.2 kg per dier per dag op groenweiding moontlik
- Geen vermenging van graan is nodig nie
- Geen oorhoofse voerkraal koste nie
- Verseker dat vervangingsverse goed uitgroei en teikenmassas bereik
- Uitstekende prikkellek vir verse en koeie
- Eenvoudig, prakties en winsgewend

VOERMOL

Wat die natuur kort -
sal Voermol voorsien

50

Meer as 50 Jaar van Uitstaande Produkte & Diens

www.voermol.co.za

Voermol Supermol
Reg. Nr. V 7267 (Wet 36/1947)
Registrasiehouer: Voermol Voere (Edms) Bpk
Postbus 13, Maidstone 4380.

SOMERTYD IS FOSFORTYD

Hendrik van Pletzen, Tegnieese Bestuurder, Tel: 083 456 3636 • E-pos: Hendrikvp@mweb.co.za
Ulrich Müller, Tegnieese Bestuurder, Tel: 083 414 5928 • E-pos: Ulrich.muller@tongaat.com

Dis nou tyd om te besin oor somerlekaanvulling of lekaanvulling vir Skape en Beeste op groenweiding. Groenweiding is hoog in proteïen, hoogs verteerbaar en diere op sulke weidings neem toe in massa. Die belangrikste beperking van groenweiding in Suid-Afrika is egter Fosfor (P) en sal beeste met 'n minerale aanvulling (P6-lek) sowat 130 g/dag vinniger groei as wanneer hulle geen lek sou ontvang nie. Fosfor (P) is dus beperkend om optimale gewigstoename te verkry.

Indien die GDT van weidende diere verder verhoog moet word, vorm energie die tweede beperkende voedingstof en sal energie dus saam met P aangevul moet word om 'n verdere respons in gewigstoename te verkry. Energieaanvulling is relatief duur en om die rede bevat 'n energie-aanvulling 'n ionofoor soos byvoorbeeld Salinomycin-Na. Die ionofoor bevorder energiebenutting en bespaar dit dus voer om hierdie aanvullingskoste doeltreffend te maak vir beide beeste en skape.

PRODUKTE BESIKKBAAR

Die volgende produkte uit die Voermol-stal kan oorweeg word.

MINERALE-SUPPLEMENTE

Voermol Superfos V17422	Hierdie is 'n smaaklike klaar-gemengde minerale lek. Aanbevole inname 120 g – 240 g/bees/dag en 20 g – 40 g/skaap/dag.
Voermol Rumevite 6P V11995	Klaar-gemengde minerale lek. Aanbevole inname 100 g – 200 g/bees/dag en 17 g – 34 g/skaap/dag.
Voermol Rumevite 12P V11994	Minerale-lekkonsentraat. Meng met gelyke dele sout om 'n P6-lek te gee. Aanbevole inname 100 g – 200 g/bees/dag en 17 g – 34 g/skaap/dag.
Voermol Fosfaatblok V10264	Fosfaatblok is gereed om te voer. Verwagte inname 100 g – 200 g/bees/dag en 17 g – 34 g/skaap/dag.
Selfmeng minerale lek	Meng 50 kg Rumevite 12P met 50 kg sout en met 50 kg Voermol Super 18 . Hierdie mengsel is 'n smaaklike lek wat goeie resultate gee veral waar lekinname op P6-lekke laag is. Aanbevole inname 120 g – 240 g/bees/dag.

ENERGIE- EN MINERALE-SUPPLEMENTE

Groei kan verder verhoog word deur die gebruik van 'n energie-aanvulling. Die volgende produkte kan hier oorweeg word. Dit is egter belangrik dat die produkte slegs oorweeg word as aanvulling tot voldoende goeie kwaliteit groenweiding.

Voermol Supermol V7267	Energie- en minerale-aanvulling met 20% proteïen vir diere op groenweiding. Geen vermenging is nodig nie. Aanbevole inname 1 000 g – 1 200 g/bees/dag en 180 g – 200 g/skaap/dag.
Voermol Energieblok V11456	Blok, gebruik as energie- en minerale-aanvulling vir dragtige of lakterende ooie, koeie wat kalf of groeiende lammers, kalwers of verse op groenweiding. Aanbevole inname 1 400 g – 2 000 g/bees/dag en 250 g – 300 g/lam/dag.
Voermol Molovite V10264	Energie- en minerale-aanvulling vir diere op topkwaliteit groenweiding. Geen vermenging is nodig nie. Aanbevole inname 1 000 g – 1 200 g/bees/dag en 180 g – 200 g/skaap/dag.

Indien meer inligting verlang word, raadpleeg u naaste Voermol agent, (sien www.voermol.co.za) of stuur 'n e-pos aan info@voermol.co.za

JOHAN VAN WYK

Almal se Boeta

Boeta is 'n trotse derdegenerasie produsent.

IN LANDBOUKRINGE HET MENS WARE VRIENDE NODIG. EN HIER KRY JY PRE-SIES DIT IN EEN PAKKIE BY SENWES PRODUSENT JOHAN VAN WYK, OF BOETA SOOS HY HIER BEKEND STAAN.

« AUBREY KRUGER

Boeta boer die afgelope 13 jaar in die omgewing op sy plaas Klipfontein, sowat 45 km vanaf Schweizer-Reneke in Bloemhof se rigting.

KLIPFONTEIN

Die einste Klipfontein is hier naby die plaashuis geleë. Dit is so genoem omdat daar talle klippe en delwerye in die omgewing is, terwyl die fontein verwys na dié fontein en panne in die area.

Die 34-jarige Boeta is in Bloemhof gebore, het op hierdie plaas grootgeword en beide sy laer- en hoërskoolloopbaan in Schweizer voltooi, waar hy in 2001 gematrikuleer het. Die suksesverhaal hier is dat almal een groot familie is wat baie goed saamwerk.

FAMILIEVRIEND

Eerstens is Boeta 'n familiemens. Hy is die afgelope ses jaar met Trudie getroud en het twee kinders, Dihani (5) en Johan (1). Trudie is sy steunpilaar en kom self uit 'n boerefamilie en doen ook as geregistreerde boekhouer al die plaas se boeke. Dan het die kinders ook boerdery in hul bloed, met Dihani wat klaar sê “Onthou ek is 'n boeremeisie” en klein Johan wat net trekkergeluide maak soos hy *broom-broom* op die plaas rondstap.

DERDEGENERASIEPRODUSENT EN VIERDEGENERASIE-JOHAN

Hy is 'n trotse derdegenerasieprodusent, met sy oupa en pa wat ook hier geboer het. Die naam Johannes Jacobus strek al oor vyf generasies, vanaf oupagrootjie en nou selfs sy jongste spruit wat die name dra.

JOHAN SENIOR SY ROLMODEL

Sy pa Johan is verseker die persoon na wie hy opkyk: “Ek het alles by hom geleer”. Pa Johan het hom geleer

'n Ou Ford van een van die vorige generasie Johanne verleen 'n bietjie nostalgie aan die plaas.

dat jy nooit beter as 'n ander is nie, en ook nie iets van 'n ander verwag wat jy nie self bereid is om te doen nie. Hy het vir 10 jaar, tot 2015, saam met sy pa geboer en gebruik sy pa steeds in 'n raadgevende hoedanigheid en sê: "Dit lekker om so 'n goeie klankbord te hê."

STAATMAKER PERSONEEL

Boeta besef dat jy nie alles alleen kan doen nie. Hy maak staat op elkeen van sy 45 werkers. Hy steun veral op sy plaasbestuurder, Pieta Pretorius, Mario Roussado wat die trekkers in stand hou en klein Mario Roussado en Herman du Plessis wat met die beste werksaam is.

Selfs van die werkers se pa's het vir sy oupa en pa gewerk. Baie van dié se kinders, saam met wie hy op die plaas gespeel en grootgeword het, werk vandag saam met hom, met nog 'n generasie ook reeds op pad. Daar is ses werkers wie se voorsate hier gewerk het - Abram Mboyoy, George Botshelo, Basta Molefe, Mannetjie Mmosakga, Abraham Dithebe en Abraham Lehihi wat die tradisie voortsit.

Hy voel dat werkers ook 'n sê het: "Hulle is juis die manne wat moet praat. Ons is net oor die 20 000 produsente, maar met ons

Die Van Wyk familie met Boeta, sy vrou Trudie en hul twee kinders Johan (1) en Dihani (5).

personeel is ons oor die 200 000 wat 'n sê het, wat groter slaankrag beteken. As daar waardetoeweging in die gebied plaasvind soos fabrieke en aanlegte sal alles deursyfer na die werkers. Almal van ons het 'n groter visie en die ouens wil saamwerk om 'n beter toekoms te bou."

SENWES

By Senwes Credit kry hy krediet vir sy produksiemiddele. Hy het baie trekkers en van groen gepraat, hy is al jare 'n John Deere klant. Onder sy vloot tel 'n John Deere 4630 spuit, 'n 6430 trekker, twee 6930's, 'n 8430 en 'n S660

stroker met fleksietafel, sowel as twee 8300 trekkers van 1996 wat al oor die 20 000 ure elk oor die afgelope 21 jaar geklok het.

Hy voel dat takbestuurder Waldo Venter regtig hard probeer om Schweizer-Reneke op die kaart te plaas en is baie gelukkig met sy diens - hulle het nog nooit langer as 24-uur vir parte en onderdeel gewag nie. "Dit skep vertroue in die produk en maak 'n groot verskil," sê Boeta.

VOORSITTER

Boeta is ook buiten sy werk op die plaas, al die afgelope vyf jaar

> VERVOLG OP BLADSY 12

Johan van Wyk

Almal se Boeta

> VERVOLG VAN BLADSY 11

die voorsitter van die Schweizer-Reneke Studiegroep - hulle is 'n lekker groep van 45 lede wat gereeld bymekaarkom en aksies reël.

BOERDERY

Hier by Klipfontein boer hulle met mielies, grondbone, sonneblom en sojabone. Normaalweg is 'n derde oorlêlande en die ander twee derdes word opgedeel in die helfte mielies, met die ander derde grondbone, sonneblom en sojabone. Wat hy wel in die komende seisoen beplan om te doen is om baie minder mielies te plant, vanweë die laer pryse. Hulle boer ook met Simbras en Simmentalers.

Nog raad wat hy uitdeel is om jou 5% swakste produserende lande uit te sny. So skep jy ekstra weiding vir vee en dit is baie keer daardie lande wat tot oorproduksie lei en die pryse laat daal.

KLEIN TREË

Johan glo in diversifikasie binne perke. Hy het stadig oor die jare gediversifiseer en het ook wild en pekanneute, in vennootskap met drie ander produsente. Hulle het ook die laaste vier jaar al 'n proefplaas van 50 hektaar. Hier is hulle tans in jaar vier van ses jaar en sal in 2019 kyk of hulle geenbewing gaan oorweeg en dan in jaar vyf, die oorlêjaar, sal hulle rip en chemiese regstellings doen.

OOOR DIE AREA

Johan vertel sy plaas het nie net Noordwes in nie, maar ook 'n tikkie van die Vrystaat en Noord-Kaap en selfs Mpumalanga. Boeta beskryf immers sy deel as "waar die Karoo en Kalahari bymekaar kom."

Interessant is dat hul gebied die verste van Randfontein en

Met 'n naam soos Braai sorg die Simmentalerbul vir nog 'n bietjie erfenis.

Durban is en hy vertel dat indien sy plaas, hektare en insette in 'n omgewing soos Bothaville was, sou hy baie meer geld in sy sak kon steek. Verdere uitdagings is dat hulle onder-gemiddelde reënval vir die afgelope 5 jaar gehad het en dus op alle gebiede veg vir goeie pryse en afslag omdat winsmarges baie klein is.

Sy ander raad is dat jy by die basiese moet bly en net moet aanhou: "n Paar jaar gelede was hier min trekkers en implemente en nou is daar baie en almal maak 'n bestaan."

Hy voel ook ernstig daaroor dat ons ons eie bedryf moet

stimuleer. Die meel en grondbontjebotter kan teruggekanaliseer deur dit aan jou werkers te verskaf. So eet hulle gesonder, kry meer energie en proteïene en terselfdertyd stimuleer jy jou eie bedryf en die vraag styg. Dink net aan die landsweye impak.

Almal is een groot familie op Klipfontein, wat aansluit by 'n ou gesegde van sy oupa: "Klipfontein is 'n perd wat jou nie gaan ryk maak nie, maar hy gaan jou ook nie afgooi nie."

Boeta se oë is op die groter prentjie gerig en hy sien almal se samewerking as kardinaal. Bou so voort Boeta! ●

Die oue en die nuwer een! Een van die twee 8300 trekkers van 1996 op die plaas met oor die 20 000 ure werk hier saam met die nuwer 8430 model.

Die families van Abram Mboyo, George Botshelo, Basta Molefe, Mannetjie Mmosakga, Abraham Ditthebe en Abraham Lehihi werk al vir dekades hier op Klipfontein.

SOMER is hier!

Spesiale pryse op alle aankope van 20 Liter en 210 Liter Engen smeermiddels.

Promosie duur van 1 September tot 15 Desember 2017. Bepalings en Voorwaardes geld.

PLANTTYD is hier

DIE WINTER IS VERBY EN ONS SIEN UIT NA DIE KOMENDE SOMERSEISOEN. TYD SAL LEER HOE DIE SEISOEN GAAN VERLOOP, MAAR DIS BELANGRIK DAT DAAR REG BEGIN MOET WORD. DIT IS NIE ALTYD MOONTLIK OM FOUTE WAT VOOR OF GEDURENDE DIE PLANTPROSES GEMAAK IS, REG TE STEL NIE.

« GERRIT OOSTHUIZEN

GROND

- Is die gronde (lande) gekarteer – fisies en chemies?
- Is die nodige regstellings gedoen?

- Is die opbrengspotensiaal van die verskillende lande/sones bekend?
- Moet lae-potensiaalgronde nie aan kontantgewasproduksie onttrek word nie?
- Hoe lyk die verskillende lande se grondwaterstatus? Natter lande kan eerste geplant word, terwyl die droër lande nog tyd gegun word om reën te ontvang voor dit geplant word. 'n Grondboor is handig om te kyk wat die grondwaterstatus in die grondprofiel is.

PRESISIEBOERDERY

In vorige uitgawes van die *Scenario* is daar breedvoerig oor presisieboerdery berig en wat dit behels, dus gaan dit nie nou weer in diepte behandel word nie.

KULTIVARKEUSE

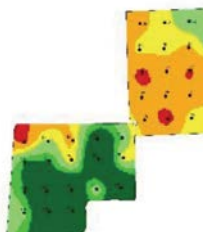
Daar is 'n groot verskeidenheid kultivars tussen al die saadverskaffers beskikbaar – maak seker dat die kultivar(s) wat gekies

word, aangepas is vir die betrokke omgewing en opbrengspotensiaal. Maak ook gebruik van die MIELIE-INLIGTINGSGIDS (MIG) wat jaarliks deur die LNR-Instituut vir Graangewasse uitgegee word om 'n ingeligte besluit te neem. Indien “nuwe” kultivars oorweeg word, beproef dit eers op 'n beperkte skaal. Om risiko te beperk, is dit goed om altyd 'n kultivarpakket te gebruik.

PLANTDATUM

Plantdatum is 'n belangrike aspek by die suksesvolle verbouing van gewasse. So byvoorbeeld behoort die grondtemperatuur bo 15°C te wees voordat mielies geplant word en is die ideale grondtemperatuur 18°C. By temperature laer as 10°C ontkiem mielies nie. Plantdatum moet, as dit moontlik is, aangepas word sodat mielies nie gedurende 'n moontlike mid-somerdroogte in die blomstadium is nie.

Sonneblom ontkiem by 4°C, maar optimale ontkieming en

ontwikkeling vind by grondtemperatuur van tussen 12°C en 20°C plaas.

Die moontlike voorkoms van laat ryp by vroeë aanplantings en vroeë ryp by laat aanplantings moet ook in aanmerking geneem word.

Benut optimale planttoestande en gebruik slegs goeie, beproefde agnomiese praktyke.

BINNERYSPASIËRING

Plantpopulasie en rywydte het 'n invloed op die binneryspasiëring, maar net so belangrik is eweredige spasieëring en lei dubbel-pitte en dus gapings tot opbrengsverliese. Kultivars kan net tot 'n mate kompenseer vir gapings in die rye. Die gelyke ontkieming en opkoms van al die sade is belangrik en 'n goed gespasieëde plantestand is deel van die fondasie van suksesvolle gewasverbouing.

RYSPASIËRING

Ryspasieëring varieer tussen ver-

skillende gebiede en ook tussen droëland- en besproeiingverbouing. Daar is 'n neiging om al nouer rywydte te plant om binnerykompetisie te verminder. Omskakeling van implemente is egter duur.

PLANTDIEPTE EN SAAD-GRONDKONTAK

Egalige plantdiepte is net so belangrik om egalige ontkieming en opkoms te verseker en onegale ontkieming en opkoms lei ook tot opbrengsverliese. Plantdiepte en drukwielverstellings het 'n groot invloed op die ontkieming van die saad. Vir die saad om grondvog vinnig op te neem, moet die saad in goeie kontak met die grond wees. As die druk hoog is, sal die grond te dig vasgetrap wees en sal die saailing nie opkom nie of gekompakteerde wortels veroorsaak.

BRONNE:

- Mielie-inligtingsgids (MIG)

2016

- Dekalb Kultivargids 2011 Somer
- <https://www.cerealis.co.za/single-post/2017/06/29/Presisie-Boerdery-is-die-TOEKOMS>
- <http://www.precisionplanting.com/#products/deltaforce/>
- <http://www.grainsa.co.za/optimal-plantdatum-onder-die-loop> (Oktober 2016)
- <https://www.360yieldcenter.com/>
- PANNAR
- [Produksiehandleidingreëks](http://www.ozone-solutions.com/Ozone-Research/Ozone-Treatment-On-Corn-Seed-Germination-Kinetics)
- <http://www.ozone-solutions.com/Ozone-Research/Ozone-Treatment-On-Corn-Seed-Germination-Kinetics>
- <http://www.arshane.com/maize/>
- <https://www.deere.com/en/planting-equipment/>

Gerrit Oosthuizen is 'n senior akkerboukundige by Senwes. Skakel hom gerus vir enige navrae by 018 293 1968 of 084 506 8791. 'n E-pos kan gestuur word na gerrit.oosthuizen@senwes.co.za. ●

AGRI DRAINAGE:

Volledige waterbestuurspesialiste

« STEPHAN GELDENHUYIS

MEER OOR AGRI DRAINAGE

Bevolkingsgroei en die toenemende vraag na vrugbare landbougrond noodsaak produsente om grond ten beste te benut. Klimaatsverandering en uiterste weerpatrone moet in ag geneem word in waterbestuur ten einde voedselsekuriteit te verseker.

Produsente moet opbrengste verhoog en risiko's laag hou en daarom is Agri Drainage 'n vennoot in omvattende waterbestuur. Ons dienste bied 'n verskeidenheid gespesialiseerde en doelwitgedrewe prosesse ten einde aan die behoeftes van die produsent te voldoen:

- 1 Opmeting (*Aerial Lidar* en vierwielopnames).
- 2 Beplanning en lewensvatbaarheid (Ons gebruik die nuutste, mees gevorderde sagteware om

'n effektiewe waterbestuursplan voor te stel).

- 3 Oppervlaktedreinerings (behels die bestuur van die vloei van water en die rigting daarvan op jou land om verspoeling en droë kolle te verminder).
- 4 Onder-oppervlaktedreinerings.
 - Voordele van onder-oppervlaktedreinerings:
 - Herwin verlore grond
 - Dieper wortelstelsels, droogteweerstandige oeste
 - Laer soutinhoud
 - Hoër oesopbrengste
 - Tydige landbewerkings
- 5 Bou en herstel van damme.
- 6 Onderhoud van onder-oppervlaktedreineringsstelsels.

AGRI DRAINAGE EN SENWES

Die hoë koste en langtermyn aard van 'n belegging in waterbestuur (dreinerings) op jou plaas, kan onnodige druk op jou kontant-

vloei plaas. Daarom verskaf Senwes nou finansiering aan Agri Drainage en Senwes-produsente ten einde te help om 'n onder-oppervlaktedreineringsstelsel te installeer of om grondformasiewerk te onderneem.

WATERTAFELBESTUUR

Die afgelope 20 jaar het daar opwindende, nuwe ontwikkelings in dreineringsstelsels in Amerika plaasgevind. Agri Drainage gebruik nou hierdie toonaangevende tegnologie in Suid-Afrika.

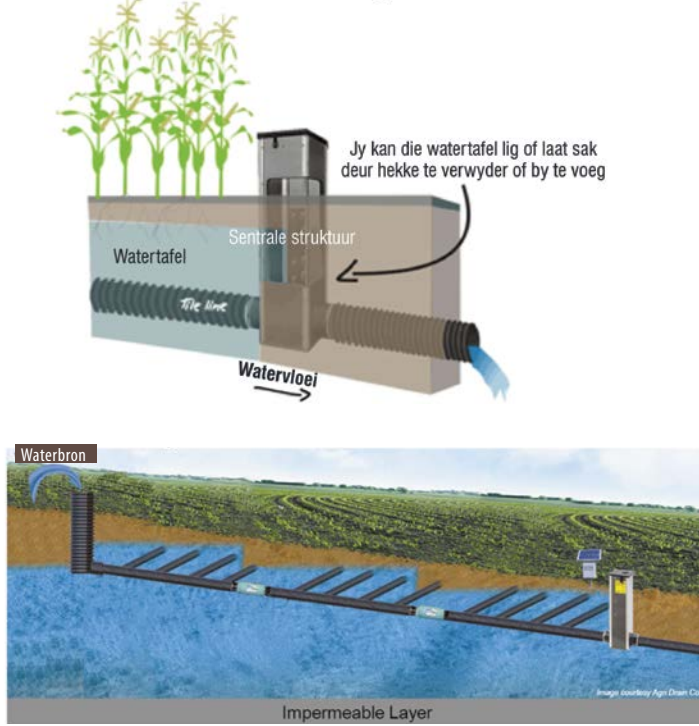
Hierdie stelsel is veral geskik vir watertafelgronde in die Vrystaat en Noordwes.

Die beheerstrukture op die hooflyne van 'n onder-oppervlaktedreineringsstelsel, maak dit moontlik om die diepte van die watertafel in die grond te beheer soos benodig (sien diagram).

Waar daar 'n gepaste plek is om

Beheerde dreinerings

waterreservoirs te bou ten einde water te berg in tye van 'n oorvloed dreinerings, is dit moontlik om die watertafel aan te vul met die gestoorde water.

Uitgebreide navorsing dui aan dat opbrengste oor die langtermyn met soveel as 30% - 40% kan verhoog deur die gebruik van dié stelsel.

Vir verdere navrae, kontak Stephan Geldenhuys van Agri Drainage by 079 503 0436 of Senwes Credit by 018 464 7300. ●

17

AD AGRIDRAINAGE
WATER MANAGEMENT SPECIALISTS

WE PROVIDE A FULL SERVICE

WATER MANAGEMENT SOLUTION

**SURVEYING - PLANNING - DESIGN - SURFACE DRAINAGE
SUBSURFACE DRAINAGE - INFRASTRUCTURE - AFTER SALES SERVICES**

Senwes

OUR SERVICES

SUPPORTED BY SENWES CREDIT: 018 464 7300

T: +27 79 503 0436 / E: info@agridrainage.co.za / W: www.agridrainage.co.za

Verhoog mielieverdienste deur PLAASVOERKRAAL

« JOHAN DU TOIT

BESTUURDER: SENWES LANDBOU-
EKONOMIESE DIENSTE

DIE WINSGEWENDE VERBOUING VAN MIELIES IS ONDER DRUK VAN WEË VERHOOGDE AANBOD EN DIE VERWAGTING IS DAT DIT STEEDS DIE GEVAL SAL WEES GEDURENDE DIE 2017/18 PRODUKSIESEISOEN.

Mielieverbouing vorm in die meeste somergraanprodusente se produksiestelsel die hoof gewas (>65%). Gevolglik is 'n drastiese afskaling nie altyd prakties moontlik nie en behoort die alternatiewe aanwending van minstens 'n gedeelte van die oes ondersoek te word.

Afronding van speenkalwers in 'n tipiese plaasvoerkraalopset bied potensieel sodanige alternatief vir saaiboere wat wel oor 'n vleisbeesvertakking beskik.

Volgens Senwes Landbou-ekonomiese Dienste Burodata beloop die gemiddelde oorhoofse (vaste) produksiekoste, afhangend van die gebied, tussen R600/ha (Suid-Vrystaat en Noordwes) tot R1 000/ha (Wes- en Noord-Vrystaat). 'n Vertakking waarvan die bruto marge laer is as vermeld, sal dus nie 'n voldoende bydrae kan lewer tot delging van vaste produksiekoste sowel as ander boerdery-uitgawes soos paaientverpligtinge en privaat uitgawes nie.

Volgens die inligting in Tabel 1 blyk die vereiste bruto marges teen vermeldde beplanningsaanname in die onderskeie gebiede onwaarskynlik

> VERVOLG OP BLADSY 18

Tabel 1: Begrote bruto marges teen 'n netto mielieprys van R1 700 per ton.

	Suid-Vrystaat	Wes-Vrystaat	Noordwes
Beplanningsopbrengs (t/ha)	3.5*	4.5	3.5
Rand per hektaar			
Bruto inkomste	5 950	7 650	5 950
Direkte produksiekoste	5 385	6 780	5 661
Bruto marge (R/ha)	565	870	289

*Geliewe daarop te let dat die langtermyn gemiddelde mielieopbrengs vir die Suid-Vrystaat volgens Senwes Buro Data onder die 3t/ha beloop.

Tabel 2: Tegniese data (plaasvoerkraal)

Beginmassa (Kg)	235
Eindmassa (Kg)	438
Staanperiode (dae)	110
Eind-karkasmassa (Kg)	259
Voerinname as % van gemiddelde gewig	3%
% Mielies in rantsoen	73%
Speenkalfprys (R/kg)	30.00
Karkasprys (R/kg)	45.00
Uitslag (%)	59%

Tabel 3: Ekonomiese ontleding (plaasvoerkraal)

	R/Dier
Eindwaarde	11 642
Beginwaarde	7 050
Voerkoste *	2 382
Prosessering & mortaliteit	501
Vervoerkoste	120
Finansieringskoste	350
Marge bo gespesifiseerde koste (R/kalf)	1 239
Prysmarge	(1 473)
Voermarge	3 336

*Mielies teen geleentheidskoste (R1 700/t soos afgelei vanaf gemiddelde Julie/Sept/Des 2018 Safex pryse)

Tabel 4: Beraamde waardetoevoeging tot mielies deur plaasvoerkraal

	Suid-Vrystaat	Wes-Vrystaat	Noordwes
Beplanningsopbrengs (t/ha)	3.5	4.5	3.5
Aantal kalwers per hektaar	4.33	5.59	4.34
Waardetoevoeging			
Bruto marge (R/ha)	5 331	6 885	5 349
Marge gerealiseer per ton mielies	1 523	1 530	1 528
Verlangde netto gelykbreek mielieprys (R/t)	2 420	2 368	2 383
SAFEX geelmieliepryse (R/t) soos op 7/9/17 vir:	Jul 8 R2 105	Sep 8 R2 147	Des 8 R2 236

ONTMOET DIE NUWE OPTIMIZOR REEKS

Nou met verhoogde proteïene en 23 noodsaaklike
vitamiene en minerale ingesluit in 'n verbeterde
resep waaroor jou hond gaande sal wees

PRIMA VOEDING VIR DIE LEWE WAT HULLE VERDIEN

Die nuwe Optimizor® reeks word deur RCL Foods vervaardig, die grootste vervaardiger van troeteldierkos in Suid-Afrika, wat 'n betroubare reeks toonaangewende kleinhandel- en veeartsgeformuleerde hondekos-handelsname voorsien.

Optimizor® Premium is 'n voedsel van hoë gehalte, wetenskaplik geformuleer deur ons interne diere-voedingkundige en veearts, spesifiek vir Suid-Afrikaanse honde. Die insluiting van hoë gehalte pluimveemeel en rys voorsien optimale proteïenvlakke - tot 20% meer as die toonaangewende supermark-handelsname - om sterk spiere te bou en uitstekende verteerbaarheid te verseker, terwyl Vita Care® 'n gesonde immuunstelsel bevorder.

Optimizor® Complete is 'n smaaklike, gebalanseerde voedsel keuse aangevul deur Omega 6 olies vir 'n gesonde vel en pels, waarby immuunversterkende Vita Care® ingesluit is, alles teen 'n bekostigbare prys.

Koop vandag nog die nuwe Optimizor® reeks.

**Beskikbaar in 5kg, 10kg en 25kg - vra daarvoor by jou naaste
troeteldierwinkel of koöperasie.**

V10665, V13583, V19465, V26107 (Act 36 of 1947)

rclfoods.com/optimizor

Vir Johan Vosloo is afstand net 'n getal

Verhoog mielieverdienste deur plaasvoerkraal

> VERVOLG VAN BLADSY 16

te wees, wat die oorweging van alternatiewe regverdig.

Gegewe inligting beskikbaar ten tye van hierdie skrywe, blyk die realisering van verlangde netto gelykbreek mielieprys moeilik haalbaar te wees.

Gebaseer op vermelde syfers en op die veronderstelling dat oor die 250 speenkalwers (eie aantel) beskikbaar word vir afronding, kan die potensiele finansiële effek (voordeel) op die totale boerdery-eenheid in die orde van R309 000 beloop in die geval van die 3,5t/ha scenario. In hierdie geval word nagenoeg 58 hektaar mielies deur die voerkraal benut. Vanuit die berekeninge soos opgesom in Tabele 3 & 4, is dit duidelik dat 'n wesenlike verhoging in die bruto marge van minstens 'n gedeelte van die mielievertakking moontlik is en dat die plaasvoerkraal wel 'n opsie is om te oorweeg, veral in gevalle waar die langtermyn gemiddelde opbrengs <4t/ha is. Bepalende faktore, afgesien van prys en opbrengs, is die aantal speenkalwers beskikbaar vir afronding, asook die produsent se aptyt vir en kennis van voerkraalbestuur.

Elke produsent se situasie is egter uniek - gevolglik word aanbeveel dat berekeninge daarvolgens aangepas en besluite daarop gebaseer word. ●

Johan Vosloo is Senwes se graanbemarkingsadviseur in die Schweizer-Reneke omgewing. Die 40-jarige, wat al sedert 2014 by Senwes werk, voel baie tuis in die boerderyomgewing. Hy is by Hartbeesfontein gestasioneer en hanteer 'n groot area wat van die Klerksdorp/Hartbeesfontein gebied strek en het selfs klante tot teen die Botswana grens.

Vir hom is die produsente in Schweizer-Reneke, waarop die fokus in hierdie uitgawe val, regtig almal gewaardeerde produsente van Senwes. "Dit gaan goed met Senwes in die gebied. Ons het baie graan uit die Schweizer-Reneke distrik vanjaar gekoop". Hy noem ook dat die klante hier minder is om dat jy eintlik met maatskappye werk, wat mega-boere is. Hier is selfs 53 000 ton graan by hulle grootste klant gekoop.

Die lang en groot man, wat in sy dae duidelik slot gespeel het, is hier om regtig 'n verskil te maak – "Ek kan regtig 'n verskil in produsente se lewens maak met die regte advies en strategie besprekings maar wat meer belangrik is, is om 'n bydrae te maak op produsente se netto boerdery inkomste. Juis dit verseker 'n omgewing van volhoubare boerdery praktyke en 'n nalatenskap vir die geslagte wat nog op die plaas moet kom boer in hierdie uiters mededingende besigheid waarin saai-boere se winsmarges tans onder geweldige druk verkeer.

Van rugby gepraat, die slot

het selfs vir drie jaar op skool Cravenweek rugby gespeel. Na skool was hy ook 'n onderwyser en deel van sy pligte was om rugby af te rig, waar hy vanaf 2007 tot 2014 by KHS rugby betrokke was. Johan is al 12 jaar met Amelie Vosloo getroud, wat ook 'n Senwester en hulle het twee dogters, Zané (7) en Amelie (4).

Hy het aanvanklik eers net die Hartbeesfontein en Ottosdal omgewing gediens, waarna sy gebied die laaste paar jaar uitgebrei het soos wat die nasionale voetspoor van Senwes vergroot het. Sy uitkyk was nog altyd op die lang termyn gerig en net dit sal op die einde van die dag water dra. Sport en studies het 'n belangrike rol gespeel in sy lewe en dit het hom baie dinge, veral dissipline geleer.

Hoewel hy 'n groot area bedien is hy net sowat 130km van Schweizer-Reneke af vanwaar Hartbeesfontein Silo geleë is. Vir hom is afstand net 'n getal en kan hy klante oral diens: "Afstand maak nie dat jy nie 'n klant kan diens nie." Vir hom moet jy 'n 21ste eeuse mentaliteit hê en sy klante word dieselfde gediens, ongeag die afstand of die grootte van sy boerdery. En van afstand ken hy beslis, met Johan wat in sy jonger dae ook in atletiek presteer het en die spies oor die 80 meter ver kon laat grondvat. En so kan produsente gerus wees dat Johan alle afstande sal oorbrug om sy klante tevrede te stel. ●

21

Engineering Procurement Management

Marietjie Grobler

Van die weste, vir die geweste

DIE NUWE LANDBOU-BESIGHEIDSBESTUURDER IN DIE NOORDWES DORPIE VAN SCHWEIZER-RENEKE IS MARIETJIE GROBLER. MARIETJIE IS DAAROP UIT OM DIE GEBIED IN 'N HINTERLAND GEBIED TE OMSKEP.

« AUBREY KRUGER

Marietjie is in Delareyville gebore en het grootgeword op haar ouerplaas Springbok, wat tussen Schweizer-Reneke en haar geboortedorp geleë is. Sy het ook laerskole in die omliggende Migdol en Delareyville bygewoon en in 1982 by Hoërskool Schweizer-Reneke gematrikuleer.

Haar 19 jaar in die landboubedryf en die feit dat sy van die area is, is van kardinale belang en kan sy groot waarde toevoeg. “My sterkste punt is juis dat ek baie mense in die gebied ken,” sê Marietjie. Dan het sy ook saam met baie van die produsente hier

skoolgegaan. En omdat sy uit die landboubedryf kom, is sy vinnig besig om landboubesigheidsnetwerke te vestig.

Haar hooftake behels om insette soos saad, kunsmis, diesel en gifstowwe aan die produsente te verskaf. Dan ook om produksiefasiliteite in plek te kry. Vir haar is 'n goeie verhouding met produsente en uitstekende diens absoluut kritiek. 'n Ander aspek wat vir haar ononderhandelbaar is, is integriteit. En dit is presies wat klante van haar kan verwag.

Sy is in vir die lang duur. Sy was vir 15 jaar by Senwes werk-saam - so sy ken die landboubedryf. Sy het ook op 2 Julie vanjaar 29 jaar van getroude lewe met haar man Johan gevier. In 2018 is dit hul 30ste, oftewel pèrel-huweliksherdenking. Johan is self in die landboubedryf en is die hoof van groep korporatiewe bemaking en kommunikasie by Senwes. Hulle het twee kinders, Janelle (28) en Marnus (26). Janelle is met 'n produsent van die Wes-Kaap en rugbyspeler, BG Uys, getroud.

1 Junie is nog 'n belangrike dag in haar lewe. Dit is die dag waarop sy gebore is, asook die dag waarop sy by Senwes begin werk het, en op 1 Augustus het sy 'n

nuwe tydvak binnegegaan toe sy as landbou-besigheidsbestuurder by Hinterland begin het.

Spanwerk is hier van die uiterste belang. Sy steun baie op takbestuurder Waldo Venter, sleutelrekeningbestuurder Johann Olivier en bestuurder insetverskaffing Kevin Smit. Sy glo dat “jy nie vir iemand werk nie, jy werk saam met hulle.” So kan produsente verseker weet dat Marietjie altyd saam met hulle aan die toekoms sal skaaf. ●

22

Planter Monitor

- Seed per 100m per row, seed population
- Hectares worked and much more
- Easy to install and maintain
- Fertiliser and turning of axles
- Can be applied to most planters
- Real tough, rust and water resistant

ELECTROLEE

Cut losses with **PRECISION**
Plant with **VISION**

Process Monitor for Air Seeders

- Area
- Speed
- Tacho up to 4 axes
- Alarm on each function
- Easy to install
- Bin / Tank full
- Bin / Tank empty

Tel: 012 345 3193

Fax: 012 345 6763

Web: www.electrollee.co.za

Email: info@electrollee.co.za

Sales: sales@electrollee.co.za

SENWES PRODUSENTE deel in die voordele van

DIT IS NOU PRESIES 'N JAAR SEDERT SENWES DIE AGRIREWARDS UITGESTELDE BONUSSKEMA OP VERSKEIE PLATFORMS, ASOOK IN DIE *SENWES SCENARIO* TYDSKRIF GELOODS HET.

« AUBREY KRUGER

Met die 2016/2017 seisoen op sy rug, het talle Senwes produsente wat graan oor die afgelope jaar gelewer het, al vir die uitgestelde bonusskema geregistreer. Die aantal produsente groei steeds en AgriRewards is werklik 'n treffer onder graanprodusente sedert Pierre van Eeden, van die plaas Heuninglaagte in die Edenville distrik, die heel eerste produsent geword het om aan te sluit. Daar is reeds oor hom berig in die Desember 2016/Januarie-uitgawe van 2017 *Senwes Scenario*.

R52 MILJOEN WORD TOEGEKEN

Senwes kan ook nou met trots aankondig dat die direksie 'n bedrag van R54/ton aan elke geregistreerde graanprodusent toegeken het vir alle graanleweringe by Senwes silo's. Dit beteken dat Senwes 'n bedrag van R52 miljoen vir die 30 April 2017

finansiële jaar toegeken het.

Hierdie Senwes AgriRewards uitgestelde bonusskema bied aan alle klante van Senwes Grainlink die geleentheid om goeie uitgestelde bonusse te verdien en om die voordeel daarvan te kan benut. Goeie nuus is dat die bonus ook jaarliks sal akkumuleer tot die mate waartoe die klant besigheid met Senwes doen.

Dié vrywillige skema kan vir deelnemende klante wat hulle graan by Senwes se silo's lewer, 'n addisionele bedrag per ton in die sak bring vir alle grane en oliesade wat gelewer word.

Die basis van die AgriRewards voordele en deelname deur ander besigheidseenhede in die toekoms sal jaarliks deur die direksie bepaal en afgekondig word. Klante sal ook die opgelope bonusvoordele kan aanwend as sekuriteit vir addisionele kredietfasiliteite by Senwes Credit en sal sodoende hul beleggings optimaliseer.

SELFS MEER KLANTE VIND BAAT IN 2018

Besighede wat vir die 2018 finansiële jaar kwalifiseer, sluit in graanverkope aan Senwes, graanleweringe aan Senwes silo's, aankope van nuwe heelwerktuie, onderdele en die gebruik van werkswinkels by Senwes, asook rentedraende transaksies by Senwes Credit. Enigeen wat met hierdie bedrywe besigheid doen, kwalifiseer vir deelname.

MAKLIKE REGISTRASIE

Die gebruiksvriendelike uitgestelde bonusskema bied 'n maklike registrasieproses, asook toegang vir klante op elektroniese platforms, wat onderhewig is aan die aanvaarding van die terme en voorwaardes.

Indien daar ander klante is wat vir AgriRewards in aanmerking wil kom, kan hulle die maklike registrasieproses volg.

Om te registreer, besoek net die volgende skakel: **www.agri-rewards.co.za**, waar nog meer besonderhede beskikbaar is.

'n Ander maklike opsie vir registrasie is om AgriRewards en jou ID-nommer te sms na 31022. Alternatiewelik kan jy jou naaste graanverkryger of sleutelrekeningbestuurder kontak. Registrasie vir die bonus vir die April 2018 finansiële jaar sluit op 31 Maart 2018.

Senwes beloon sy lojale klante op dié manier. Word deel van hierdie uitgestelde bonusskema, word deel van Senwes AgriRewards!

*Deelname is nie outomaties nie en klante moet spesifiek vir die skema registreer. Indien u vir die 2017 finansiële jaar geregistreer het, sal u outomaties vir die 2018-toekenning kwalifiseer, tensy u spesifiek deregistreer. ●

Jaco Vosloo: agtermekaar werkende voorman

JACO VOSLOO IS NET DIE REGTE PERSOON VIR ALLE SENWES EQUIPMENT KLANTE EN VOORNEMENDE KLANTE IN DIE SCHWEIZER-RENEKE-GEBIED.

« AUBREY KRUGER

Die agtermekaar werkende voorman is daarop uit om die klandisie te behou en die weg te baan vir 'n rooskleurige toekoms vir klante by Senwes Equipment.

Die 35-jarige het 'n span van agt personeel wat homself, twee ander tegnisi, Jaco Holloway en Gerrit Meyer, insluit asook leerling tegnisi Jaco Janse van Rensburg. Deel van die span sluit ook werkklaartklerk Christal de Lange en algemene werkers William Mogale, Johannes Marumo en Basie Headman in.

Jaco vertel dat hulle 'n top diens lewer, goed opgeleide tegnisi in diens het, en altyd daarna strewende om selfs nog beter diens te bied. Probleemoplossing is die kruks: "As 'n klant 'n probleem het, los ons dit vir hom op. En dan skakel ons die probleem vir die toekoms uit."

Jaco het ook baie ervaring - hy werk reeds sedert 2016 as werkende voorman by Senwes Equipment in Schweizer-Reneke. Daarop het hy ook amper nog 'n dekade se ondervinding agter sy naam waar hy by Suidwes werksaam was.

Hoewel hy in Klerksdorp gebore is, is hy in murg en been deel van die distrik en het self Laeren Hoërskool Schweizer-Reneke bygewoon, waar hy in 1999 gematrikuleer het.

Hy beskryf die produsente in die gebied as vriendelik, hulpvaardig en absoluut fantastiese mense. "Soos 'n boeregemeenskap moet wees," sê hy passievol.

Jaco is ook deur-en-deur 'n gesinsmens en is al 13 jaar met Louise getroud. Hulle het drie kinders Jaco (11), Stephanie (10) en Leanie (4).

Oor die toekoms sien Jaco uit na nog vele jare diens by Senwes Equipment, waar hulle sal aanhou om uitstekende diens te lewer, en die belofte om alle struikelblokke uit die weg te ruim, sal nakom. En wat meer as dit wil 'n klant nou hê! ●

Agri Petroleum

Ons laat jou wiele rol...

**U landbouvennoot die
afgelepe 20 jaar**

Kontak ons gerus vir u brandstofbehoefes en smeermiddels.

Bertus van Sandwyk 082 906 2309

Smittie Smit 082 783 8470

LK Jonker 082 784 1666

Corne' van der Walt 082 808 8830

**Bothaville ● Bultfontein
Koppies ● Vredefort ● Welkom**

BLOU BETEKEN SLIM ONTWERP VERMINDER BEWERKINGS

SOLITAIR 9

Veelsydige meetereenheid kan maklik ook kanola, sojabone, tef en ander fynsade hanteer

SOLITAIR 9 MET RUBIN 9

By LEMKEN loop elke plantskottel soos 'n planterkarretjie

Die Solitair 9 van LEMKEN lewer nie net op sy eie uitstekende resultate by die saai van fynsade nie, maar verminder bewerkinge wanneer hy met verskeie LEMKEN implemente verbind word. Elektriese meetereenhede en druklugverdeling verseker akkurate plasing teen hoë spoed. Deur in een gang die grond te bewerk en te plant beteken dat die boer die saad vinniger in die optimale plantvenster kan inkry.

- Werkwydtes van 3 tot 6 m
- Ry-afstande van 12,5 of 15 cm
- Hoë presisie teen hoë spoed
- Volg grondkontoure uiters goed

Kontak jou naaste areaverkoopsbestuurder om meer oor LEMKEN uit te vind

Karel Munnik, direkteur + areaverkoopsbestuurder, 082-412-2577, k.munnik@lemken.com
Blackie Swart, areaverkoopsbestuurder, 082-404-9651, b.swart@lemken.com

 LEMKEN
The Agrovision Company

Willie Weich het eerbewys as Streekverteenvoerder van die Jaar ontvang. Hier is hy in die middel by Senwesters Corné Kruger (Groep Hoof Finansiële Beampte) en Danie Minnaar (Voorsitter van die Senwes Direksie) met Vrystaat Landbou se Dan Kriek (President) en Henk Vermeulen (Uitvoerende hoof) heel regs.

Wenners gekroon by 2017 Vrystaat Landbou Jaarkongres

VANJAAR IS DAAR 'N HELE PAAR WENNERS GEKROON BY DIE 2017 VRYSTAAT LANDBOU JAARKONGRES AAND-FUNKSIE IN BLOEM-FONTEIN, WAT VIR DIE SOVEELSTE JAAR DEUR SENWES GEBORG IS.

« AUBREY KRUGER

Willie Weich het die eerbewys as Streekverteenvoerder van die Jaar ontvang. Oorkondes is aan Gert Nel en Jack Armour toegeken. Hierdie eerbewyse en oorkondes is as

Jack Armour (links) en Gert Nel het oorkondes ontvang as dankbetuiging vir hul uitnemende diens.

dankbetuiging vir die uitnemende diens wat hulle in hul hoedanigheid aan die landbougemeenskap gelever het.

In die Boerevereniging van die Jaar kompetisie was daar ook 'n taai stryd.

Hier het Agri Hertzogville uiteindelik met die titel as Boerevereniging van die Jaar weggestap. Marius en Tania Groenewald het die titel namens die boerevereniging in ontvangs geneem. In die tweede plek was Karee Boerevereniging met Mielke van Dyk (Voorsitter), Willie Junior Maas (Ondervoorsitter) en Riana Lourens wat die sertifikaat in ontvangs geneem het.

Steynsrus Boerevereniging het die derde plek verower, met Voorsitter Frikkie Richter wat die sertifikaat in ontvangs geneem het.

Hierdie boereverenigings het hulle onderskei as pilare van die gemeenskap waarin hulle funksioneer. Hulle het in landbouervante aangeleenthede uitgeblink, asook vir hul samewerking met belanghebbende rolspelers soos die SAPD, munisipaliteite, landboubesighede en regeringsdepartemente. Hulle is ook betrokke by projekte buite die landbousektor soos skole, bejaardes, welsyn, skoue en by opkomende produsente.

Senwes is trots om vir jare al deel van hierdie Vrystaat Landbou se jaarkongres en Aandfunksie te wees en wens elk van die wenners geluk met die spesiale eerbewyse wat hulle ontvang het. Julle is voorwaar steunpilare in die landbousektor! 🌱

Tania en Marius Groenewald met Agri Hertzogville se toekenning as Boerevereniging van die Jaar.

TOP DIVERSE IMPLEMENTE

SPEZIALE AANBIEDINGE

Basie Jordaan: 083 447 3379 • Antoon Smalberger: 082 806 4844

AGRICAD

Prys/eenheid
BTW uitgesluit

3893	3897	A BF073 TAPKAR	R201 000,00
------	------	----------------	-------------

BPI

Prys/eenheid
BTW uitgesluit

5544	5560	BP GRONDBOOR	R19 700,00
5545	5558	BP GRONDBOOR	R19 700,00
5541	5540	BP 9T TILLER	R17 000,00
5530	5531	BP 7T TILLER	R24 500,00
5571	5569	BP 6RY ENKEL	R44 000,00
5570		BP 6RY ENKEL	R44 001,00
5528	5529	BP 5T TILLER	R21 000,00
5534	5535	BP 3F PLOUGH	R21 500,00
5532		BP 33T TILLER	R46 000,00
5575		BP 2B SLASHER	R21 000,00
5542	5543	BP 2.1M GRADER	R28 000,00
5554	5555	BP 2.1M GRADER	R28 000,00
5557		BP 2.1M GRADER	R28 000,00
5536	5537	BP 16D OFFSET	R24 000,00
5546	5550	BP 2T TRAILER	R31 500,00
5551	5547	BP 2T TRAILER	R31 500,00
5549	5548	BP 2T TRAILER	R31 500,00
5552		BP 2T TRAILER	R31 500,00
5539	5538	BP 5T TRAILER	R50 000,00

FALCON

Prys/eenheid
BTW uitgesluit

5464		F S0025 ZAM1001	R107 000,00
5462		1500L TWIN ZAM 1501	R136 000,00
5461	5460	F BALE FORK	R5 376,00
5450		F80/180/2 EV HAYMAKER	R42 000,00

FLINTCO

Prys/eenheid
BTW uitgesluit

3417	FERTO 2017-C	R295 000,00
3876	XFERT TOEDIEN P	R580 000,00
4734	RU PRE-PLANT	R1 060 000,00
5012	XFERT TOEDIEN R	R523 000,00
4732	RU XMR RIPPER	R317 000,00
4733	RU XMR RIPPER	R426 000,00

LEMKEN

Prys/eenheid
BTW uitgesluit

4288	L RUBEN 9 3M	R 250 000,00
------	--------------	--------------

MF PRODUKTE

Prys/eenheid
BTW uitgesluit

3811	MF Hamermeul petrol	R8 100,00
3836	MF Hamermeul petrol	R8 100,00
3831	MF Dorsmasjien elektries	R6 500,00

ROVIC & LEERS

Prys/eenheid
BTW uitgesluit

2546	WEIDINGS PLOEG 7 TAND	R95 000,00
2879	GA300GM GYRORAK	R49 000,00
3863	RL SLEEPPLANTER	R150 000,00
3862	RL 6RY MIN TILL PLANTER	R524 000,00
3856	RL MAXIMA 6RY PLANTER	R385 000,00
3855	RL MAXIMA 4RY PLANTER	R284 000,00
3873	RL PS160 ORGANIC & LIME SPREADER	R630 000,00

Finance and delivery available

Finansiering en aflewering kan gereël word

Terms and conditions apply • Terme en voorwaardes geld

While stocks last • Terwyl voorraad hou

KLERKSDORP HOOFKANTOOR, SENWES BEPERK,
CHAREL DE KLERKSTRAAT 1, KLERKSDORP

JOU VISIE, *ons passie.*

www.senwes.co.za | www.senwes.mobi

Danie Minnaar en Francois Strydom van Senwes deel in gesprek met Johannes Moller, president van Agri SA.

Agri NW Kongres 2017 Senwes was daar

“Volhoubaarheid deur eiendomsregsekerheid en verhoogde produktiwiteit” was Agri Noordwes se kongrestema vir 2017.

By die geleentheid het onder andere Johannes Möller, Omri van Zyl en Annelize Crosby van Agri SA, sowel as regter Antonie Gildenhuys die leier produsente van die Noordwes toegesprek. Annelize het die volgende advies aan lede van Agri NW gegee:

- Kies jou organisasie versigtig en gee dit jou volle steun;
- Moenie van stryk gebring word deur politiekery, bangmaakpraatjies en halwe waarhede nie;
- Wees ingelig;
- Wees proaktief;
- Bou verhoudings op alle vlakke.

Van die kongresbesluite wat geneem is, sluit in: gereelde en direkte kommunikasie met lede; beïnvloeding van regeringsbeleid om eiendomsregsekerheid te bevorder; aanmoediging van private besitreg van kommunale grond; ondersteuning van ’n grondhervormingsplan wat ’n stabiele en lewensvatbare landbousektor as hoofdoel het.

Verdere besluite behels die verbetering van paraatheid en veiligheid op plaaswerwe; die ondersoek vir die vestiging van Landboubank en steun vir Agri SA se “slim-ramphulpverleningsplan”.

Dit was vir Senwes ’n voorreg om as borg betrokke te wees by dié bedryforganisasie wat sy kliente bedien. 🌱

Wen

’n T20-krieketervaring by Senwes Park

En en vyf addisionele persone van sy keuse kan ’n lekker T20 krieketervaring wen wanneer die Proteas op 29 Oktober vir Bangladesh op Senwes Park die stryd aansê. Die prys sluit in ses kaartjies vir die wedstryd op Senwes Park, een aand se verblyf en ontbyt by Elgro Hotel in Potchefstroom en R1 000 se eetbewys by Mike’s Kitchen in Potchefstroom.

Al wat jy moet doen om in te skryf is om die sleutelwoorde Senwes Park asook jou e-posadres voor 26 Oktober te sms na 31022.

Standaard sms-tariewe geld en geen werknemers van Senwes mag deelneem nie. Vir die volledige kompetisie-reëls, besoek die webtuiste www.senwes.co.za.

Hope krieketaksie in 2017/2018 by Senwes Park

Krieketgeesdriftiges kan uitsien na ’n aksiebelaaide 2017/2018 seisoen by Senwes Park in Potchefstroom.

Benewens die internasionale wedstryde tussen die Proteas en Bangladesj kan aanhangers kan ook uitsien na die vier-dag Sunfoil wedstryd wat tussen 12 en 15 Oktober tussen die Bizhub Highveld Lions en die VKB Knights plaasvind, met nog driedag en eendag Sunfoil wedstryde van Noordwes wat in November plaasvind.

Die Suid-Afrikaanse toer van Engeland en Namibië se onder-19 spanne vind ook in Desember by Senwes Park plaas. Die Momentum Eendagbeker vind aan die einde van Desember en in die Nuwejaar plaas, met die Bizhub Highveld Lions wat in aksie is. Krieket Suid-Afrika se T20 uitdaagrees sal in Maart 2018 plaasvind, met die Bizhub Highveld Lions.

Vir meer inligting kontak Noordwes Krieket by 018 294 6666 of besoek die webtuiste www.nwcricket.co.za. 🌱

SASOL KAN 28

DIE VOORKEUR

STIKSTOF-BRON

Nou beskikbaar by jou naaste Agri-winkel.

Sasol Chemicals, a division of Sasol South Africa (Pty) Ltd.

www.sasol.com

SASOL

Die modeltrekker passie begin al van kleins af! Wian Papenfus en Werner Erasmus se keuse is groen, John Deere groen.

Bothaville Senwesters Johan Papenfus (verkoopsman) en Luan du Toit (onderdele bestuurder) beman die John Deere klerewa.

SAMTA: Die tuiste van modeltrekkers in SA

PRODUSENTE LEEF HULLE PASSIE UIT

Die Suid-Afrikaanse Modeltrekker Assosiasie (SAMTA) vier vanjaar 'n volle 28 jaar van passie vir modeltrekkers. *Senwes Scenario* het aan die einde van Augustus 'n behoorlike trekkerdraai by hul derde saamtrek van 2017 by die Buenos Aires Trouvenue naby Bothaville gemaak.

Met baie modeltrekkers en amper net soveel entoesiaste vir dié stokperdjie teenwoordig, was dit as getroue Senwester goed om te sien dat John Deere ook onder die talle speelgoed te siene was.

Hier kry jy lekker pitkos met talle uitstallings van modelle te kies en te keur, asook hope trek-kernuus en 'n veiling van hoogstaande gehalte, asook een vir die kinders. Tydens die veiling is 'n totaal van 117 items opgeveil. Die laaste was 'n paar geskenkte hoede waarvan die opbrengs ten bate van die droogtehulpfonds vir die Wes-Kaap was.

Die bestuur vertel dat hier nie slegs modeltrekkerversamelaars is nie, maar ook lede wat model-

karre versamel. En nie almal is produsente nie. Hierdie manne het 'n ongekende passie vir modeltrekkers met talle modelle van baie fabrikate wat hier uitgestal word.

PRODUSENTE EN SENWESTERS

Baie lede is Senwes-produsente, wat van heinde en verre gereis het om die saamtrek by te woon. Onder hulle was die 2017 Vrystaat Jongboer van die Jaar, wat op die Junie/Julie voorblad gepryk het, Johan van Huyssteen, asook sy pa, Johan senior, ons fokusprodusent in die Oos-Kaap in die vorige uitgawe, Groen Karel Bezuidenhout van Elliot, Herman Cawood van Bothaville, die SAMTA voorsitter, Frans Jacobs van Theunissen en nog vele meer.

Daar is selfs Senwesters wat klublede is! Graanbemarkingsadviseur, Johan Botha, is 'n gekoopteerde lid van die bestuur en Eddie Morrison, wapenkenner en hoof van winkelverkope by Bothaville, is ook 'n lid. Selfs die John Deere-klereva het tydens

hierdie geleentheid uitgestal, met Bothaville Senwesters Johan Papenfus (verkoopsman) en Luan du Toit (onderdelebestuurder) wat die wa beman het.

MEER OOR SAMTA

SAMTA is in 1989 gestig en het sowat 176 lede landswyd met baie wat hier teenwoordig was. Frans Jacobs is die voorsitter en hulle moes onlangs afskeid neem van die sekretaris, Jeep Veenstra. Die klub vergader vier keer 'n jaar en die jaargelde beloop R100 per lid, met R200 ekstra indien jy elke keer 'n kopie van *Mini-Trekker Nuus* wil ontvang. Hoewel baie dink dat hulle simpel is, sê Jacobs: "Ons is 'n lekker groep mense met dieselfde passie en doel voor oë."

Vir meer inligting oor die klub of indien jy by hierdie klub wil aansluit, kontak Frans Jacobs (voorsitter) by 082 921 2520, Dirk de Koster (vise-voorsitter en veilingmeester) by 082 566 1445 of Johan Botha (gekoöpteerde lid) by 083 301 8933. ●

Die bestuur van SAMTA is Frans Jacobs (voorsitter), Johan Botha (gekoöpteerde lid), Dirk de Koster (vise-voorsitter en veilingmeester), Chris Alers (gekoöpteerde lid: Mini-Trekker Nuus) en Stephan Wium (gekoöpteerde lid: veilings en administrasie) met Thinus de Mon (gekoöpteerde lid: veilings en administrasie) wat afwesig was met die neem van die foto.

Jy glo ...

Jy glo in elke hektaar, elke saad en elke gewas. Jy glo in die toekoms van landbou. Jy glo in die harde werk wat jy moet insit en die toewyding wat die dag van môre se opbrengs van jou verg.

By Monsanto glo ons.

Ons glo daarin om jou toe te rus met die regte tegnologie, innoverende produkte en uitmuntende diens. Sodat ons saam opbrengste kan verhoog, volhoubaarheid kan fasiliteer en voedsel vir die toekoms kan produseer. Daarom wil Monsanto jou bystaan: van sonsopkoms tot sonsondergang.

Ons glo in jou.

MONSANTO

Monsanto is 'n geregistreerde handelsnaam van Monsanto Technology LLC.
Monsanto Suid-Afrika (Edms) Bpk, Posbus 69933, Bryanston, 2021.

- 011 790-8200
- customercare.sa@monsanto.com
- www.monsanto.com
- www.facebook.com/MonsantoCo
- www.twitter.com/MonsantoCo
- news.monsanto.com/rss

Reënvalvooruitsigte vir die volgende maande

« JOHAN VAN DEN BERG
SANTAM LANDBOU

HUIDIGE TOESTANDE

Die eerste ligte somerreënval het sedert die tweede gedeelte van Augustus oor die oostelike en noordoostelike dele van die somerreënvalgebied voorgekom. Verdere ligte neerslae het ook oor die Wes- en Suidkaap voorgekom, maar dit was nie voldoende om die droogte te breek nie. Augustus is gekenmerk deur baie sterk en aanhoudende winderige toestande oor die grootste deel van die land wat “normaal” is vir dié tyd. Dit is tipies van die oorgang van seisoene met koue fronte wat baie vinnig oor die land beweeg het.

In Oktober is daar steeds 'n gevaar van ryp en koue toestande vir koring en vrugte in veral produksiegebiede soos die Noord-Kaap se besproeiingsgebiede. Somergewasaanplantings gaan eers vanaf Oktober begin plaasvind.

EL NIÑO EN INDIËSE OSEAN

Luidens die nuutste voorspellings gaan neutrale of gemiddelde see-oppervlaktemperatuur in die Sentrale Stille Oseaan (beslis nie El Niño nie) steeds tot ten minste die einde van die jaar heers.

Indien dit sou gebeur, lyk dit byna na dieselfde patroon as in 2016/17. Die Suidelike Oosilase Indeks (SOI) wat 'n klimatologiese aanduiding is van die stand van see-oppervlaktemperatuur in die Stille Oseaan, was teen einde Augustus positief wat meer La Niña-neigende toestande aandui.

Die belangrike Indiese Oseaan see-oppervlaktemperatuur neig

ook na neutrale of gemiddelde toestande alhoewel dit nog baie vroeg in die seisoen is en vinnige veranderinge nog kan plaasvind.

REËNVAL

Min reën word verwag oor die grootste deel van die somerreënvalgebied vir die eerste gedeelte van Oktober. Voorspellings dui egter dat toestande kan verbeter vir reën oor die sentrale tot oostelike dele van die somerreënvalgebied vanaf die tweede gedeelte van Oktober 2017. Met die laaste plantdatums vir mielies in Mpumalanga teen middel November behoort reën betyds te kom, maar dit gaan heel waarskynlik weer sorg dat aanplantings meer na die einde van die plantvenster gaan plaasvind.

Vir die sentrale tot westelike dele lyk dit asof plantreën betyds behoort voor te kom voor die einde van November. Alhoewel grondwatertoestande dalk nie optimum is nie, is dit baie beter as verlede seisoen die ooreenstemmende tydperk en kan 30-100mm in baie gevalle genoeg wees om te kan plant. Met die veranderde neiging meer na Neutrale en selfs La Niña-toestande tesame met redelik goeie grondwatertoestande, lyk die produksiepotensiaal vir somergewasse redelik goed.

Indien reën wel teen die einde van Oktober 2017 begin voorkom oor die somergraangebied, kan dit 'n aanduiding wees van droë en warmer toestande op die

tradisionele midsomerdroogtetied rondom middel Desember tot middel Januarie oor die sentrale tot westelike dele en meer rondom Februarie oor die oostelike produksiegebiede.

In die algemeen lyk dit nie of daar ekstreme droë toestande verwag kan word nie, hoewel daar gewoonlik gedurende 'n seisoen 'n droë en warm periode gaan wees. Die droogste periode behoort nog in die eerste deel van Oktober en in midsomer te wees.

WAT GAAN ONS PLANT?

Die oorskot aan veral mielies, plaaslik sowel as internasionaal, het veroorsaak dat graanpryse baie laag is. Daar word bereken dat teen huidige mieliepryse, produsente ongeveer 30-40% bogemiddelde opbrengste moet behaal in 2017/18 om insetkoste te verhaal. Dit is dus krities om nie swakker lande te plant nie en net na goeie potensiaal lande te kyk waar daar seker gemaak word dat goeie opbrengste behaal word. Alhoewel sojabone en sonneblom alternatiewe gewasse is, is dit ook nie 'n opsie om op grootskaal verskuiwings na hierdie gewasse te doen nie, want elke gewas het sy eie unieke produksiepraktyke, probleme en markbeperkings.

Dit is dus uiters belangrik dat die oespotensiaal vanjaar beskerm moet word om bogemiddelde opbrengste te kry. Skade weens droogte, insekte, siektes of hael sal nie bekostig kan word nie. ●

VRYWARING: Die inligting vervat in hierdie verslag word op eie risiko gebruik en die opsteller/Santam of enige ander persoon/instansie genoem in hierdie verslag neem geen verantwoordelikheid vir die akkuraatheid of toepaslikheid/interpretasie van inligting wat in hierdie verslag vervat is nie.

VANDAG SE BOERE IS MEER AS NET BOERE.

Die moderne boer staan talle uitdagings in die gesig en moet verskillende baadjies dra om hulle te oorkom. Jy sien om na jou plaas, jou werkers, jou bates, jou huis en jou gesin. Santam verstaan hoe baie van jou verwag word en daarom neem ons 'n wetenskaplike benadering tot die beskerming van jou oeste, sowel as jou boerdery- en persoonlike bates. Want ons glo jy verdien uitsonderlike versekering. **Vir meer inligting, bel jou makelaar of besoek www.santam.co.za/products/agriculture.**
Santam. Regte, egte versekering.

Finansiële beplanning vir bejaardes

DEEL II

« LUCAS COETSEE
LIBERTY REGSPESIALIS

WAT IS DAN DIE OPLOSSINGS?

Daar is basies twee opsies - jy kan aansoek doen by die Hooggeregshof (net die Hooggeregshof het jurisdiksie oor sulke sake) om jou ouer/s onder kuratorskap te plaas. Dit is 'n komplekse en duur proses, wat mediese getuienis vereis asook die dienste van nie net 'n prokureur nie, maar ook 'n advokaat omrede dit 'n hooggeregshof-saak is.

Die ander opsie is om aansoek te doen vir 'n administrasiebevel ingevolge artikel 60 van die Wet op Geestesgesondheid. Dit sal die goedkoper roete wees, maar die administreerder se magte is meer beperk as dié van 'n kurator en dit is dan nodig om deurlopend aan die Meester te rapporteer. Dit kan dus baie tydrowend wees.

'n Moontlike alternatiewe

oplossing is om te verseker dat bates in trust gehou word, voordat die ouers sulke ingryping benodig. Die trustees sal dan finansiële besluite kan neem (sonder die hofbevel) tot voordeel van die ouers. Die probleem is dat jy nie weet of dit wel nodig sal wees nie en die koste en belasting daaraan verbonde mag dalk onnodig wees. In 'n situasie waar al die broers en susters emigreer en die ouers agtergelaat word, kan dit die moeite werd wees om hierdie opsie te oorweeg, maar regsadvies moet eers verkry word.

HOE VOORKOM JY DAT JOU OUERS UITGEBUIT WORD?

Die eerste stap is duidelik dat voorkoming beter is as genesing! Probeer om te verseker dat finansiële sake gereeld met jou ouers bespreek word, sodat die eerste punt van kontak die kinders is. Ondersoek ook al die finansiële adviseurs wat hulle sake hanteer. Namate mense ouer word, kan hulle ook meer geheimsinnig raak. Dit moet dus vroegtydig al gebeur om te verseker dat dit gewoonte is voordat dit te laat is (anders kan die ouers jou eie motiewe begin bevraagteken).

Moenie al die magte aan een broer of suster gee nie. Selfs waar een broer of suster die werk doen, moet die ander op datum gehou word met watter besluite geneem word en hoekom. Dit voorkom enige bedrieglike aktiwiteite en maak ook voorsiening vir kontinuïteit. Sou daardie broer of suster nie meer daardie funksie kan vervul nie, moet die oorgang na die volgende foutlees wees.

As jou ouers se geestesvermoë ontbreek of uiters swak is, probeer om hulle so gou as moontlik in 'n geskikte fasiliteit te kry (en dit vereis GELD - so wees seker wanneer daar met hulle finansies gehelp word, dit in berekening gebring word). Besluit ook, na die nodige regsadvies, tussen die kurator- of administrasieroete. By die hantering van die kind se eie finansiële beplanning moet onthou word dat volgens ons gemenerereg, daar 'n wedersydse plig is tussen ouer en kind vir ondersteuning. Daar moet dus seker gemaak word dat ouers se finansiële afhanklikheid in ag geneem word wanneer die kind se eie finansiële beplanning gedoen word.

Die waarheid is egter dat ons almal baie besig is met ons eie lewens en dat ons maklik ons ouers kan verwaarloos. Ongelukkig skep dit 'n omgewing waar die ouers selfs deur familieleden misbruik kan word. Selfs as die kinders nie meer in dieselfde land as die ouers is nie, kan gereelde kontak baie probleme voorkom. As jy werklik glo iemand is daadwerklik besig om onwettig met jou ouers se finansies op te tree, lê 'n kriminele klag teen hulle. ☺

Jou opbrengsvooruitsigte *lyk* **SONNIG**

Saam met jou van
**DIE WOORD
"GO"**

DIE SAAD VAN SUKSES

Goeie Ontkieming

Beter Groeikragtigheid

Beste Opbrengs

Tel: +27 12 683 5700 | www.rsa.pioneer.com

© 2016 PHIL.

Die DuPont Ovaal Logo is 'n geregistreerde handelsmerk van DuPont.

®, SM, TM Geregistreerde handelsmerke van Pioneer.

Glifosaat: Aanwysings moet noukeurig gevolg word

Een van die gewildste en mees algemene middels vir die beheer van grasse en kruidagtige onkruid is glifosaat. Glifosaat werk so goed omdat dit deur die plant se blare en sagte stamme opgeneem word en regdeur die res van die plant vervoer word waar die unieke werking binne-in plante die inhibering van een enkele ensiem behels. Glifosaat is sistemies en beheer net plante en is derhalwe skadeloos vir mens en dier.

RIGLYNE VIR ONKRUIDBEHEER:

- Spuit glifosaat op jong, groei-ende onkruid.
- Beheer onkruid vroeg in die seisoen voordat dit saad vorm en reproduseer.
- Volg die aanbevelings op produk-etiket.

- Indien 'n onkruid moeilik is om te beheer, wissel onkruid-doders af.

Chemikalieë wat onkruid, plant-siektes en skadelike insekte bekamp word streng in Suid-Afrika geregleer volgens bepalinge van die Wet op Misstawwe, Veevoere, Landboumiddels en Veemiddels (Wet 36 van 1947). Dit verhoed dat gevaarlike of produkte van swak gehalte, op winkelrakke beland.

Dit is belangrik om die aanwysings noukeurig te volg. Nie net vir die beste werking van die produk nie, maar ook omdat die gebruiker se veiligheid afhang van die korrekte gebruik daarvan.

In Januarie 2015 het die Duitse Regering na 'n vier jaar lange

evalueringsproses bevind dat dit onwaarskynlik is dat glifosaat gevare vir die mens inhou – mits dit volgens die aanwysings gebruik word.

Verbruikers kan gerus wees dat Monsanto se produkte eers deeglik in laboratoriums en in veldproewe getoets word voordat aansoek gedoen word vir registrasie en dit kommersieel vrygestel word.

LEES MEER OOR OP DIE WEB:

- **GMO Answers:** Does glyphosate cause cancer?
- **Glyphosate.eu:** Does glyphosate pose risks to human health?
- **Monsanto.com:** Background on Glyphosate: No evidence of carcinogenicity
- **Monsanto.com:** Key Publications on Glyphosate and Non-carcinogenicity ●

36

Roundup
PowerMAX®
HERBICIDE

Maak staat op suksesvolle onkruidbeheer ...

Met die regte kombinasie en gebruik van Roundup Ready®-produkte.

Suksesvolle onkruidbeheer in **Roundup Ready®**-mielies, -katoen en -soja verg bloot die perfekte kombinasie van puik produkte. Soos Monsanto se **Roundup PowerMAX®** wat deel uitmaak van 'n onoortreflike onkruidbeheerprogram in gewasse.

Roundup PowerMAX®:

- Is effektief as enkelprodukt of in kombinasie met ander geregistreerde produkte; en
- Waarborg gewasveiligheid.

Roundup PowerMAX® plaas jou in beheer.

011 790-8200 | www.monsanto.co.za

Kliënte is welkom om ons op ons kliëntediens-telefoonnommer of e-posadres te kontak: 011 790-8200 of customer-care.sa@monsanto.com

Reliable • Betroubaar

Certi Sure

Brokers • Makelaars

Ernstig oor
u versekering?

Geen speletjies nie.
Betroubaar.

www.certisure.co.za

- Gemagtigde Finansiële Diensteverkaffer
- Authorised Financial Services Provider

Certisure Hoofkantoor
Charel de Klerkstraat 1, Klerksdorp ■ Tel: 018 464 7494

Safex Scenario's met Susari

SUSARI GELDENHUYS

INLEIDING

Suid-Afrikaanse graanpryse is bekend daarvoor om besonders volatiel te wees weens onsekerheid oor wat die toekoms mag inhou vir die graanmark. Toekomstige voorraadvlakke, invoere, hektare aangeplant en opbrengste is slegs 'n paar van die faktore wat onsekerheid (en dus prysvolatiliteit) in die mark veroorsaak het. Die onlangse oorgang van die ou seisoen met lae voorraadvlakke na die nuwe seisoen met meer gunstige produksieverwagtings, is 'n klinkklare bewys. Hierdie volatiele omstandighede bemoeilik goeie verskansings- en beleggings-besluite vir alle markdeelnemers. Daar bestaan egter twee algemene hulpmiddels in die vorm van fundamentele analise en tegniese analise, wat sal bydra tot 'n hoër waarskynlikheid van sukses wanneer so 'n besluit oorweeg word.

Fundamentele analise en die basis van tegniese analise is reeds in vorige artikels bespreek. Die vorige paar artikels het gefokus op die gebruik van verskeie instrumente in tegniese analise om sodoende sekere besluite te kan neem. As 'n reël, kan meeste tegniese indikatore meer akkuraat geïnterpreteer word in samewerking met die interpretasie van verhandelingsvolume en opebelang as indikator. Die vorige artikel het gefokus op volume, waar die onderstaande artikel die gebruik van opebelang as tegniese instrument bestudeer.

OPEBELANG

Opebelang kan gedefinieer word as die totale aantal oop kontrakte van 'n spesifieke kommoditeit. Dus kan dit gesien word as 'n maatstaf van markdeelnemers se belangstelling in die mark. Opebelang word wel hoofsaaklik gebruik in die termynmark, wat dan die opsiemark insluit. Hierdie syfer kan wel verlore gaan soos wat markdeelnemers fokus op die vele ander tegniese indikatore beskikbaar, ten spyte van die belangrike inligting wat opebelang as tegniese indikator inhou.

BELANGRIKHEID VAN OPEBELANG

Soos reeds opgemerk, bestaan 'n kontrak uit beide 'n koper en verkoper. Die opebelangsyfer verteenwoordig die aantal kontrakte wat aan die einde van 'n spesifieke verhandelingsessie oop is. Opebelang word bepaal deur die totale aantal kopers/verkopers in die mark te neem, en nie die somtotaal van die kopers en verkopers nie. Dus, indien beide die koper en verkoper van die kontrak nuwe toetreders tot die mark is, sal die opebelangsyfer styg met een. Die syfer sal daal met een in die geval waar beide die koper en verkoper uit die mark tree. Indien 'n koper (verkoper) uit die mark tree met die verkoper (koper) wat nuut tot die mark toetree, sal opebelang dieselfde bly.

'n Toename in opebelang beteken in kort dat nuwe geld invloei in die mark in, met die gevolg dat

die heersende primêre tendens volgehou sal word. Die teendeel is waar vir 'n afname in opebelang, wat beteken dat kontrakte gelikwideer word en kontant uit die mark gehaal word. Dit dui verder op 'n beëindiging van die huidige tendens. Dus kan opebelang gesien word as 'n leidende indikator van 'n moontlike tendensommekeer.

SLOT

Deur slegs 'n redelike begrip te hê van die bostaande inligting, is u reeds 'n stappie voor die res. Dit is voordelig om tegniese analise met fundamentele analise te kombineer om sodoende die beste moontlike besluit te kan maak, aangesien 'n breek deur 'n langer termyn ondersteunings- of weerstandsllyn gewoonlik gekoppel kan word aan fundamentele vraag- en aanbod-faktore wat verander.

Tegniese prysgrafieke bied analiste die geleentheid om die verhouding tussen vraag en aanbod visueel voor te stel en kan moontlike veranderinge in hierdie verhouding deur verskeie tegniese indikatore aangedui word. Die komende artikel fokus op die interpretasie van die wisselwerking tussen prys, volume en opebelang as 'n kombinasie.

Vir meer inligting of om kompeterende opsiepryse op 'n groot verskeidenheid kommoditeite te bekom, skakel gerus vir Susari Geldenhuys by 018 464 7430 of 072 116 9999 of e-pos haar by Susari.Geldenhuys@senwes.co.za ●

Ken jou Certisure Makelaar

BRIAN BEETS

« AUBREY KRUGER

WAT DOEN JY BY CERTISURE?

Ek is 'n makelaar in die korttermynversekeringsektor waar ek spesialiseer in agri-, kommersiële en wildpolisse. Ek help ook graag kliënte met die persoonlike lyne polisse.

WATTER AREA DIENS JY EN WAAR IS JY GESETEL?

Ek diens grootliks die Klerksdorp, Hartbeesfontein, Leeudoringstad, Wolmaransstad en Ottosdal areas en is gesetel in die Hartbeesfontein Hinterlandtak.

WAAR IS JY GEBORE EN WAAR HET JY GROOTGEWORD?

Ek is gebore in Klerksdorp en het in Stilfontein grootgeword.

WAAR HET JY SKOOLGEGAAN?

Ek het my skoolloopbaan by Laerskool Stilfontein begin en by Hoërskool Stilfontein voltooi.

WAT IS DIE BESTE RAAD WAT JY AAN JOU KLIËNTE SAL GEE?

Dit sal grootliks wees dat hulle hul versekerde bedrae moet dop-hou! Vervanging van goedere het in die laaste tyd baie verhoog en sou die bedrae nie voldoende wees nie, kan dit 'n slegte nasmaak in

die mond los.

HOE SIEN JY JOU TOEKOMS BINNE DIE MAATSKAPPY?

Ek is hard besig om myself as een van Certisure se groter makelaars te vestig.

WAT DOEN JY IN JOU VRYE TYD, HET JY ENIGE STOKPERDJIES?

Ek geniet die buitelewe en jag, vang vis of kamp graag.

FAMILIE?

Ek is getroud met 'n wonderlike vrou, Alanda, en het 2 kinders, Lehanke en Ryan, vir wie ek berge sal versit. ●

39

Die alles-in-een saadverskaffer

Voersorghum

- All Sweet: Ultra-laatblom sorghum x sudan baster
- BMR: Sorghum (BMR) x sudan
- Jumbo: Ultra-laatblom sorghum x sudan baster
- K2 Sudan: Sudan x sudan
- Nutritop Plus: Ultra-laatblom soet-sorghum (BMR) x sudan
- PAC 8288: Sudan baster
- Sentop: Sorghum x sudan
- Sugargraze: Soet-sorghum x soet-sorghum baster
- Sweet Green: Soet-sorghum x soet-sorghum baster
- Babala: Pennisetum
- Nutrifeed: Pennisetum baster

Fokusgroepe was deel van tydskrifnavorsing

In die volgende fase van die *Scenario* navorsing is indiepte studies met fokusgroepe onder Senwes produsente gedoen, wat Vrystaatse dorpe en stede ingesluit het soos Bothaville, Wesselsbron, Bloemfontein en Kroonstad, asook Potchefstroom in die Noordwes en Hartswater in die Noord-Kaap.

Senwes *Scenario* het die fokusgroep in Hartswater besoek waar Lida Groenewald van die onafhanklike maatskappy, MarkData, die fokusgroepe gelei het. By hierdie fokusgroep was daar vyf produsente wat hulle opinies en insette met ons gedeel het. Hier is die tydskrif, soos tydens die ander fokusgroepe en honderde telefoniese onderhoude, uit verskeie oogpunte bespreek en was dit goed om die reaksie van

Die Hartswater fokusgroep is bygewoon deur die volgende produsente: Grobbie Pienaar, Jaco Vermeulen, Marli Grobbelaar, Wessel van der Merwe en Sarel Viljoen.

produsente eerstehands te ervaar.

Die navorsingsproses is al ver gevorder met vraelyste wat vroeër in 2017 opgestel is, sms'e wat in Juliemaand uitgestuur is, fokusgroepe wat gekonsulteer is en honderde telefoniese onderhoude wat in Septembermaand ten einde geloop het.

NAVORSING IS TOEKOMSGERIG

Navorsingsresultate gaan nou deeglik bestudeer word en in 2018 in werking gestel word. Weereens baie dankie vir al ons produsente se insette. Dit word opreg waardeur en verseker dat ons aan ons gewaardeerde Senwes *Scenario* lesers se behoeftes voldoen.

40

« Ons stel bekend
KynoPlus®
die **stikstof**kragbron. »

Dryf jou gewasse aan met **N-hanced-N™**, 'n nuwe kategorie Enhanced stikstofprodukte vir verbeterde kwaliteit, opbrengs en wins.

KynoPlus®, die eerste produk in 'n nuwe reeks **N-hanced-N™** stikstofdoeltreffende kunsmismengsels.

KynoPlus®:

- Word aangedryf deur **AGROTAIN®**, 'n vervluchtigingsinhibeerder wat stikstofdoeltreffendheid verbeter en dus die beskikbare stikstof in die grond verhoog.
- Bied buigsaamheid in toediening.
- Verlaag saailingverlies en verbeter aanvanklike gewasgroeie.

Die krag van **blou** sit die **groen** terug in jou gewasse.

'n Leegte in jou bestaan

LEES: Prediker 2:1-11

DS. CAREL BOTMA

WANNEER 'N MENS NA
PREDIKER 2:1 TOT 11 KYK,
ONTMOET ONS 'N MAN
WAT GROOT ONDER-
NEMINGS AANGEPAK
HET - HY HET WINGERDE
AANGEPLANT EN HUISE
GEBOU. 'N MENS TEL
AMPER 'N DRINGENDE
ONDERNEMINGSGEES
OP AS JY SIEN HOE HY
TUINE, PARKE EN VRUGTE-
BOORDE AANGELÊ EN
LEIDAMME DAARVOOR
GEBOU HET.

Ek is seker dat so 'n persoon groot bewondering en respek by sy omgewing sou afdwing en dat hy aan die einde van sy lewe met groot genoegdoening kon terugkyk na alles wat hy vermag het. Maar dan word ons verras in vers 11: "Maar toe ek goed nadink oor alles wat ek gedoen het en oor alles waarmee ek my met soveel sorg besig gehou het,

het ek gesien dat alles niks was, 'n gejaag na wind. In hierdie wêreld bevredig niks". Nie eens wyn nie!

Net in die vorige gedeelte het ek gepraat oor die ontevredenheid en onvergenoegdheid waarmee ons so dikwels worstel. Dit is iets wat ervaar word deur mense wat minder het, maar ook deur diegene wat baie het. Ja, daar is goeie oeste en die vee is vet. Dit gaan goed by die werk en my besigheid toon goeie winste. Die kinders presteer goed op skool. Almal in die huis is gesond en ons gaan gereeld met vakansie. Maar tog maak niks my meer regtig bly nie - nie eens meer 'n duur geskenk nie. Dit is asof daar die hele tyd iets kort en jy kan jou vinger nie daarop lê nie. Jou lewe voel leeg, nutteloos en doelloos. Alles is gegiet in 'n vervelige en dodelike siklus. En soms kom lê 'n vreemde weemoed en hartseer oor jou. Die antwoord: Jy soek dalk na inhoud in jou lewe!

Toe ek 'n tyd gelede die aard van stres aan jou verduidelik het, het ek onder andere gesê dat die mens voortdurend bronne (voorwerpe, besittings, mense, gesondheid, ensovoorts) bymekaarmaak en

hierdie bronne baie belangrik is, want dit bepaal nie net jou plek in die samelewing nie, maar ook jou identiteit. Op sigself is daar niks mee verkeerd nie, maar die probleem kom in wanneer jou bronne die enigste bepalers van jou identiteit word. Meer nog, ons raak koorsagtig in die vermeerdering van ons bronne, want dit maak ons meer aanvaarbaar vir die gemeenskap. En wanneer diewe, siekte, droogte, dood, ensovoorts dreig om jou bronne te verminder of selfs te vernietig, dan word jou identiteit, jou aanvaarbaarheid vir die samelewing en dan by implikasie ook jou plek in die samelewing, bedreig. En dit maak die mens geweldig angstig! Die voortdurende risiko om die belangrike bronne in jou lewe te verloor en daarom ten alle koste te probeer beskerm, is so uitputtend dat jy die gevaar staan om emosioneel uit te brand. Jy is so moeg geprester!! Alles is 'n gejaag na wind... in hierdie wêreld bevredig niks.

Op 'n dag vra mens jouself die verdoemende vraag: Wie is ek werklik? Ek was die heeltid so besig om my identiteit te bou rondom dit wat sosiaal aanvaarbaar was, dat my ware identiteit nooit die geleentheid gehad het om spontaan te ontwikkel nie. En wanneer die mens aan sy identiteit ontbreek, is sy lewe leeg. Die lewe het sy sin, rigting en betekenis verloor. En niks kan dit volmaak nie. Jy bevind jou op 'n eensaame pad... ☹

September 2017: Markverwikkellinge

THYS GROBBELAAR

SENIOR GRAANANALIS, SENWES GRAINLINK

Artikel geskryf 9 September 2017

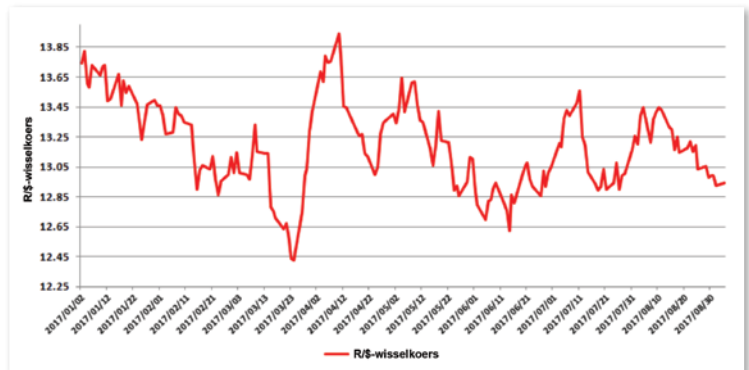
DIE DOEL VAN DIE ARTIKEL IS OM 'N BREË MARKOORSIG VAN DIE BELANGRIKSTE GRANE EN OLIESADE TE GEE, AANGESIEN DAAR 'N REDELIKE TYDSVERLOOP TUSSEN DIE SKRYF VAN DIE ARTIKEL EN DIE PUBLIKASIE DAARVAN IS.

Prysdrywers in die graan- en oliesademarkte

INTERNASIONALE BEÏNVOEDINGSFAKTORE:

Wisselkoersbewegings:

Die rand/dollar wisselkoers het 'n wesenlike effek op al die Suid-Afrikaanse kommoditeitspryse, aangesien die veranderlike gebruik word in die berekening van die in- en uitvoerpariteit van die onderskeie gewasse. Die plaaslike kommoditeitspryse vorm gewoonlik tussen die berekende in- en uitvoerpariteit, afhangende van die berekende oordragvoorraad teen die einde van die bemarkingseisoen. Met elke een sent versterking van die dollar teenoor die rand verlaag die berekende invoerpariteit van witmielies met R2,24 per ton, terwyl die berekende uitvoerpariteit van witmielies met R1,68 per ton daal. Die rand het sedert 10 April 2017 tot 4 September 2017 met een rand teenoor die dollar versterk. Dit beteken dat die berekende

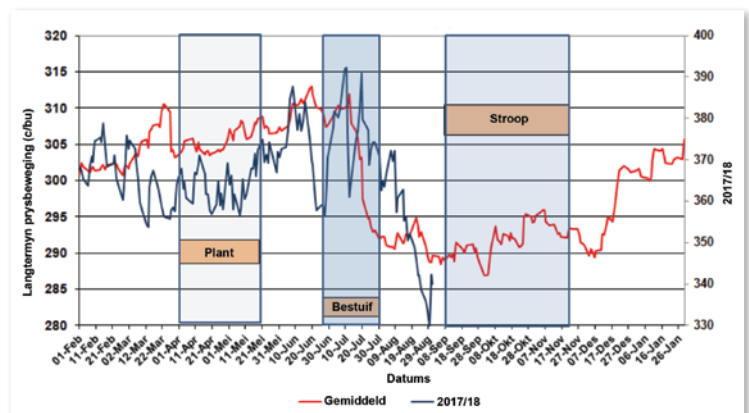
Grafiek 1. R/\$-wisselkoers prysverloop.

uitvoerpariteit met R168 per ton gedaal het. 'n Sterker wordende rand werk dus negatief op die Suid-Afrikaanse kommoditeitspryse in.

Internasionale kommoditeitspryse:

Groot oordragvoorraad as gevolg van relatief gunstige groeitoestande en deurlopende genetiese vordering wat met plantteelt gemaak word oor die grootste

deel van die wêreld, plaas redelike druk op die internasionale prys van byvoorbeeld mielies, koring en sojabone. Die volgende grafiek dui die seisoensprysverloop van geelmielies op die Chicago termynbeurs aan. Die grafiek dui 'n skerp daling sedert die begin van Julie 2017 aan. Van die noordelike state van die VSA het gedurende die seisoen redelike droogte ervaar. Daar is gespeukleer dat mielieproduksie drasties

Grafiek 2. Die langtermyn spotprys (in c/bu) van geelmielies oor 'n seisoen op Chicago Board of Trade teenoor die 2017/18-prys.

laer hierdie seisoen gaan wees. Dit het toe nie gerealiseer nie en die prys het heelwat laer gedaal. Die mielieprys het redelik die seisoenale tendens gevolg. Die verwagting is dat die Amerikaanse mielieprys tot Desember 2017 redelik sywaarts gaan beweeg.

Energiepryse:

Soos bekend, gebruik die Amerikaners ongeveer 35% van hulle totale mielieoes om etanol te produseer. Verskeie verandering in ru-olie-ontginningstechnieke het daartoe gelei dat die wêreldproduksie van ru-olie skerp toegeneem het. Aan die ander kant is die aanwending van hernubare energie, soos wind, tot 'n groot skaal uitgebrei. Wêreldoordragvoorraad van ru-olie het skerp toegeneem, wat weer op sy beurt die ru-olieprys onder druk geplaas het. Die vraag na gewasse soos mielies en sojabone vir aanwending as hernubare energie het skerp gedaal, wat kommoditeitpryse onder druk plaas. Die Brent ru-olieprys verhandel tans teen \$53 per vat teenoor 'n gemiddelde prys van oor die \$100 per vat vir die periode 2010 tot 2014. Gewasse soos mielies en sojabone kry tans nie veel ondersteuning van die heersende ru-olieprys nie.

Prysdrywers in die plaaslike graan- en oliesademarkte

Wit- en geelmielieprystendense op die Suid-Afrikaanse beurs

Met die sewende oesskatting van die Nasionale Oesskatting-komitee (NOK) vir hierdie seisoen, is dit duidelik dat die grootste oes in die Suid-Afrikaanse geskiedenis gaan realiseer. Die witmielieoes is met 146,000 en geelmielies met 297,000 ton verhoog. Soos in die 2014/15 bemarkingsjaar, word die oes net groter en groter. Dit bring mee dat, volgens die berekeninge van die National Agricultural Marketing Council (NAMC), daar 'n uitvoerbare surplus van ongeveer 2,3 miljoen ton witmielies en 2,1 miljoen ton geelmielies gaan wees. Om dié rede verhandel die wit- en geelmielieprys tans in die omgewing van die berekende uitvoerpariteit.

Stand ten opsigte van uitvoere:

Met die skryf van die artikel was daar reeds 364,100 ton witmielies en 737,900 ton geelmielies uitgevoer. Dit is reeds die 17de week van die 2017/18 bemarkingsjaar. Daar moes al teoreties 751,900 ton witmielies uitgevoer gewees

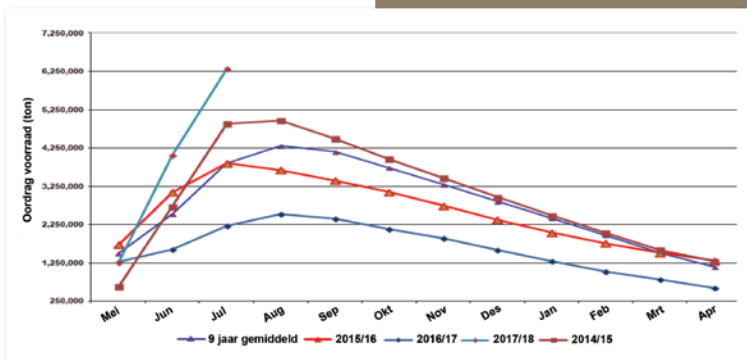
het om die uitvoerbare witmielies betyds uit die land te kry. In die geval van geelmielies moes daar reeds 686,650 ton uitgevoer gewees het. Die geelmielie-uitvoere is tans redelik op koers, maar die witmielie-uitvoere is heelwat agter. Wit- en geelmielies se opebelangposisie op die JSE is ongeveer 3,55 miljoen ton vir die maande Maart 2018 tot Julie 2018. Dit kan tot gevolg hê dat die wit- en geelmielieprys vir 'n langer as verwagte periode rondom die berekende uitvoerpariteit vlak kan beweeg.

Die volgende grafiek dui die voorraad witmielies wat by silo-eienaars en graanverwerkers geberg word aan, soos op 30 Julie 2017. Daar is ook steeds 1,22 miljoen ton witmielies gedurende Augustus by silo-eienaars en verwerkers gelewer, wat die voorraad in opberging nog verder kan opskuif. Dit is groot hoeveelheid witmielies - ver bo die 9 jaar gemiddelde voorraad wat normaalweg gestoor word.

Koring

Die kontant koringprys het drasties gedaal die afgelope maand. Die een rede is dat die Amerikaanse Harde Rooi Winterkoring (HRW) se prys dras-

> VERVOLG OP BLADSY 44

Grafiek 3. Die oordragvoorraad van witmielies per maand in Suid-Afrika oor bemarkingsjare (Sagis).

September 2017

> VERVOLG VAN BLADSY 43

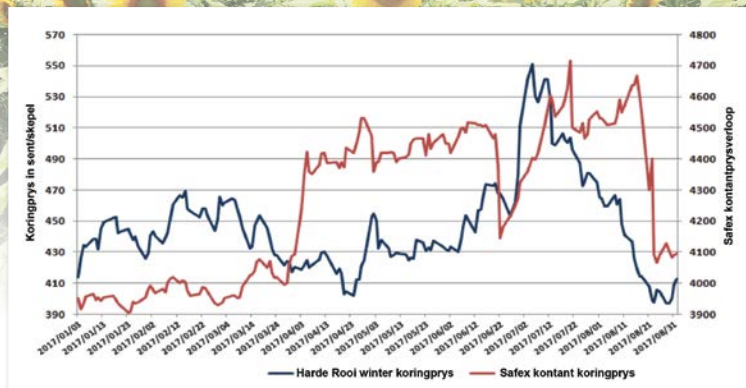
ties gestyg het na aanleiding van die droogte wat in die noordelike state van die VSA geheers het. Hoe hoër die HRW koringprys, hoe laer is die berekende invoertarief wat bereken word en wat gebruik word in die berekende invoerpariteit wat gewoonlik reflekteer in die JSE koringprys. Die Amerikaanse HRW koringprys en die JSE koringprys het gelukkig gestabiliseer. Die invoertariefberekening moet egter fyn dopgehou word. Dit kan geraadpleeg word op Sagis se webblad.

Oliesadekompleks:

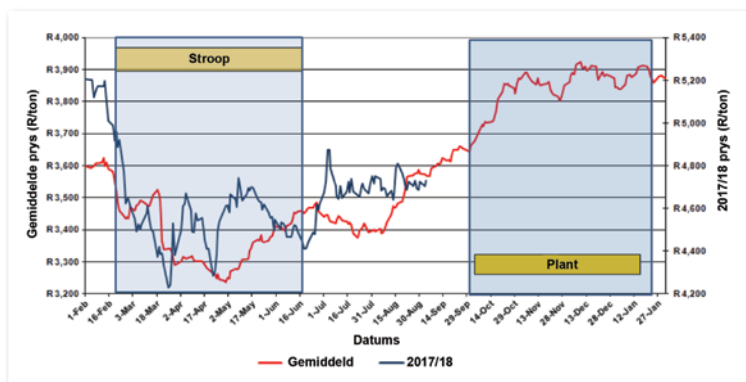
Sonneblom en sojabone:

Na aanleiding van die sewende oesskatting van die NOK, bereken die NAMC dat die berekende oordragvoorraad van sonneblom oor die 192,000 ton vir die bemarkingsjaar kan wees. Die sonneblomoesskatting is aansienlik hoër aangepas. Die sonneblomprys wat tans realiseer op die JSE is laer as die berekende afgeleide invoerpariteit. Relatief groot oordragvoorrade en verwagte uitbreiding in die oppervlakte is die hoofredes.

Die meegaande grafiek dui die seisoenale prystendens van sonneblom aan. Die NOK dui 'n verwagte oes van 870,095 ton aan en die NAMC dui 'n berekende oordragvoorraad van 142,000 ton aan. In die geval van beide sonneblom en sojabone bestaan die persepsie dat die aanplantings redelik uitgebrei gaan word die komende seisoen. Die ooraanbod van mielies en gevolglike lae prys is die hoofredes. Beide die sonneblom- en die sojaboonprys sal vanjaar waarskynlik stadiger styg na Desember as ander jare. Volgens die berekening van die

Grafiek 4. Amerikaanse Harde Rooi Winter en Safex-kontantkoringprys.

Grafiek 5. Die langtermyn seisoensprysverloop van die sonneblom (Spotprys) op Safex.

NAMC, gaan ons eindig met 'n oordragvoorraad van 223,662 ton. Die sojaboonaanbod is hoër as die vraag en daar sal waarskynlik ongeveer 30,000 ton uitgevoer moet word. Die sojaboonprys verhandel tans ook laer as die berekende uitvoerpariteit. Die verwagting is dat die seisoenale tendens gevolg gaan word. Ook in die geval van oliesade moet die produsent in voeling bly met sy graanbemarkingsadviseur.

OPSOMMING EN GEVOLGTREKKING

Die huidige prysvlak van al die somergewasse is tans steeds onder groot druk. Die someroes word met elke NOK-skatting groter, veral ten opsigte van die mielie-situasie. Ons hoop en vertrou dat veral mielie-uitvoere op dreef sal

kom, sodat die oordragvoorraad kan daal en pryse kan herstel. Dit is veral ten opsigte van witmielies waar daar gesukkel word om buitelandse markte te skep. Witmielies is nie 'n gewilde diervoer in die buiteland nie en die plaaslike witmielieverbruik is baie onelasties. Dit beteken dat 'n goedkoper witmieliemeelprijs nie noodwendig aanleiding gee tot 'n drasties verhoogde menslike verbruik nie.

Alhoewel daar op hierdie stadium nie wonderwerke bewerkstellig kan word met bemarking nie, moet die produsent in voeling bly met sy graanbemarkingsadviseur. Planne kan bedink word om die lae prys tot die beste van die produsent se vermoë uit te bestuur. 🍌

PUSHING THE BOUNDARIES

When it comes to pushing the boundaries, Willard Batteries leads the way. Whether it's the latest Willard Super-Safe range with roll-over technology or batteries for high performance, off-road, agricultural and everyday vehicles, Willard Batteries caters to your every need.

Now with a 25 month warranty, Willard Batteries offer a variety of options to choose from and will redefine the way you experience batteries forever.

Willard Batteries. The power of technology.

www.willard.co.za

Willard Batteries
THE POWER OF TECHNOLOGY

Wat word voorspel vir die komende seisoen?

« THYS GROBBELAAR

SENIOR GRAANANALIS, SENWES
GRAINLINK

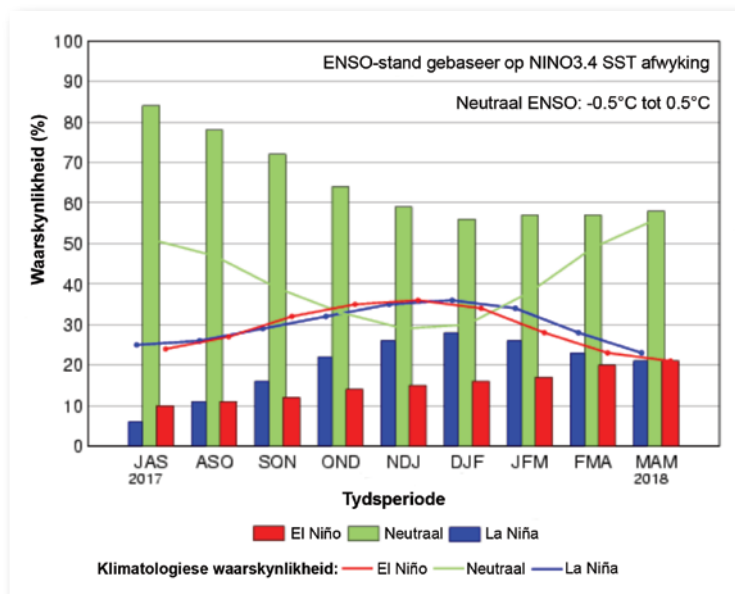
Artikel geskryf 5 September 2017

REËNVALVERLOOP VIR DIE SEISOEN TOT DUSVER

Soos bekend, begin die somer-reënvalseisoen op 1 Julie jaarliks. Die gemiddelde reënval vir Julie vir die tradisionele Senwes-gebied is 4,0 mm en 9,9 mm vir Augustus. Hierdie seisoen het ons 1,9 mm vir Julie ontvang en 0 mm vir Augustus. Vir September word daar nie veel reën vir die tradisionele gebied voorspel nie. September se gemiddelde reënval vir die tradisionele Senwes-gebied is maar 15,4 mm. Dit is egter slegte nuus vir die droëlandkoring wat geplant is. Dit kan na verwagting dus weer 'n somerseisoen wees wat weer later as normaal begin. Soos ons weet, hang die somerseisoen se sukses grootliks daarvan af of ons betyds kon plant en van die reënvalverspreiding van Januarie en Februarie.

DIE STAND VAN DIE INDIKATORE VIR DIE RES VAN DIE 2016/2017 SEISOEN

Die International Research Institute for Climate and Society van die Columbia University doen reeds lank intensiewe navorsing oor die El Niño/La Niña-verskynsel. Bostaande

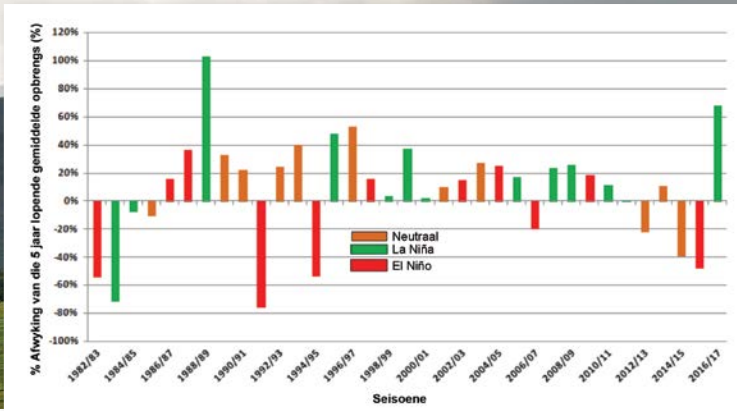

Vroeg-Aug CPC/IRI amptelike waarskynlikheids ENSO-voorspelling.

grafiek dui die verwagting vir die komende seisoen aan. Volgens hulle voorspelling is die kans vir 'n El Niño-tipe seisoen laer as 20%. Die kans is die grootste vir 'n neutrale tipe seisoen. 'n Neutrale tipe seisoen is meer geneig om aanleiding te gee tot bo-gemiddelde opbrengste in Suid-Afrika. Een van die voorlopers tot 'n El Niño/La Niña-tipe seisoen is die ENSO-indeks, wat gebaseer is op die windrigting tussen Darwin in Australië en Tahiti in die Stille Oseaan. Tans is die indeks positief, wat as sulks op 'n waarskynlike neutrale na La Niña-

tipe seisoen dui.

Die volgende grafiek dui die afwyking van elke tipe seisoen op die 5-jaar lopende gemiddelde opbrengs vir die tradisionele Senwes-gebied aan. Die seisoene word ook in kleur aangedui as El Niño, neutraal en La Niña. Die neutrale seisoene realiseer normaalweg gemiddelde tot bo-gemiddelde opbrengste. Een van die uitsonderings was egter die 2014/15 seisoen, waar daar 'n onder-gemiddelde opbrengs gerealiseer het. Die hoofrede was dat die gebrek aan reën gedurende Februarie, in veral die westelike distrikte.

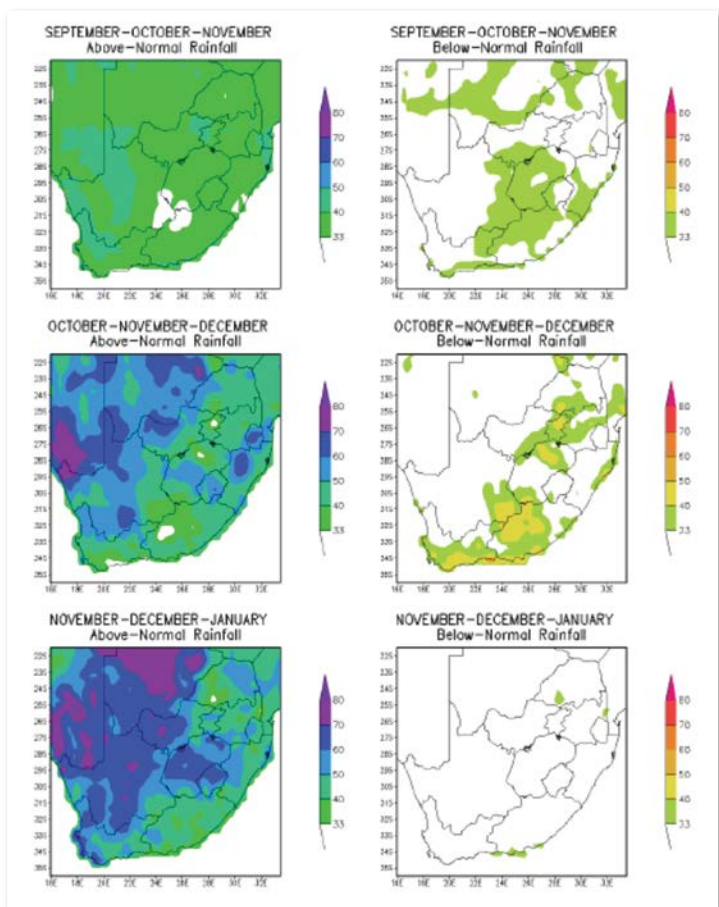
Westelike produksiegebied: El Niño/La Niña-episodes: Afwyking van die 5 jaar lopende gemiddelde opbrengs.

VERWAGTE REËNVAL VIR DIE PERIODE SEPTEMBER 2017 TOT JANUARIE 2018 (SUID-AFRIKAANSE WEERDIENS)

Die Weerburo het teen die einde van Augustus 2017 die seisoensverwagting gepubliseer. Die kaarte word hierna verskaf. Die Weerburo voorspel ondergemiddelde reënval vir die voorjaar, dit wil sê vir September tot einde Oktober 2017. Vir die periode November tot einde Januarie 2018 voorspel die Weerburo 'n goeie kans vir reën oor die sentrale somerreënvalgebied van Suid-Afrika. Dit is veral die periode waartydens die somerseisoen se oes gemaak of gebreek word. Alhoewel die kaarte nie voorsien word nie, voorspel die Weerburo nie wesenlik hoër temperature vir die midsomerseisoen nie. Dit as sulks gee mens redelike moed vir die komende seisoen. Vir die voorseisoen, dit wil sê vir die periode September tot middel November, word wel bo-gemiddelde temperature voorspel. Dit is gelukkig voor die reprodutiewe stadium van die somergewasse en behoort gewasprestasie nie wesenlik onderdruk te word nie.

OPSOMMING EN GEVOLGTREKKING

Met die draai van die afgelope seisoen, is gerugte die wêreld

ingestuur dat ons weer 'n El Niño-tipe seisoen kan verwag, wat gewoonlik tot sub-optimale en soms katastrofiese gewasprestasie aanleiding gee. Ons was redelik in sak en as. Die belangrikste weervoorspellingsdienste het egter hul voorspelling intussen verander en word daar 'n neutrale

tipe seisoen voorspel. Dié tipe seisoen gee gewoonlik aanleiding tot gemiddelde tot bo-gemiddelde gewasprestasie. 'n Somer wat later kan begin, met hoër as normale temperature, word voorspel. Daarna behoort dit 'n redelike gunstige verloop van sake te wees. Ons vertrou dat dit so sal wees. ●

KHS besoek Senwes

Landbou is 'sexy' vir skoliere

Graad 10 leerlinge van KHS Landbou het Senwes Hoofkantoor in Juliemaand besoek.

Die 14 leerlinge, onder leiding van hul Landbouwetenskap-onderwyser, Sharandi Koortzen, het 'n inligtingssessie bygewoon waar 'n aantal Senwesters hulle toegesprek het. Dit het ingesluit Philip Meyer (Landbou-ekonoom), Gerrit Oosthuizen (Senior Agronoom), Julius Ramohlaba (Bestuurder: Opkomende Producente), Martin van Zyl (Groep Uitvoerende Bestuurder:

KHS'ers by Senwes! Agter is Gideon Nieuwoudt, Marco Barnard, Leander Wiese, Divan Naude, Enrique Oche, Rossow Karsten en Hennie Knox. Voor is Lizé Pretorius, Alexis Bredenhann, Caitlin Cooper, Cherie Potgieter, Kayla Strydom, Bianca Jansen en Sharandi Koortzen (onderwyseres).

Innovasie en Geïntegreerde Oplossings), Yolandie Jansen van Vuuren (Groephef: Menslike Hulpbronne) asook Ronel Koen (Senior GIS-tegnoloog) en Anelda Swanepoel (GIS-spesialis). Hulle is ook deur Petri Swart van Menslike Hulpbronne op 'n begeleide toer deur Senwes Hoofkantoor geneem.

Die hoofboodskap was dat die landboubedryf "sexy" is en

dat daar talle werkseleenthede vir hulle in hierdie sektor wag. Koortzen het tydens die besoek gesê dat hulle dit geniet het en dat die leerlinge dit baie insiggewend gevind het - die studente kon hier die teorie in praktyk sien.

Sy het ook genoem dat KHS in totaal 27 landboustudente in graad 10 het, 32 in graad 11 asook 32 graad 12's wat deur Lizelle Bruwer onderrig word. ●

48

Witmielies

Nuwe kultivars

DKC75-65BR

Bestaande kultivars

DKC63-53

DKC76-61B

DKC76-67BR

DKC77-85B GEN

DKC77-77BR

CRN3505

DKC78-17B

DKC78-35R

DKC78-45BR GEN

DKC78-27

DKC78-87B

DKC78-83R

DKC78-79BR

...saam vorm julle 'n vennootskap van kennis wat sal sorg vir die regte kultivarkeuse wat aan jou behoeftes sal voldoen. Met **DEKALB**® as deel van jou boerdery is dit maklik om trots te voel op dit wat jy doen. Boonop weet jy dat Monsanto deurentyd daár is vir jou. Ons doen voortdurend navorsing om ons reeds uitstekende **DEKALB**®-kultivars te verbeter sodat ons mieliebasters ooreenkomstig jou behoeftes kan lewer. Ons tegnologie en navorsing, gerugsteun deur professionele diens en advies, dra by tot jou volgehoue sukses. Só oortref ons jou verwagtinge keer op keer.

Kontak ons gerus by: **011 790-8200** of **customer@monsanto.com**

 www.monsanto.com

 www.facebook.com/MonsantoCo

 www.twitter.com/MonsantoCo

DEKALB® en Monsanto is geregistreerde handelsname van Monsanto Technology LLC. Monsanto Suid-Afrika (Edms) Bpk, Posbus 69933, Bryanston, 2021.

Jagseisoen is verby... tot volgende jaar

JAN-LODEWYK SERFONTEIN

EN SO, IN 'N OOGWINK, IS 2017 SE JAGSEISOEN OOK IETS VAN DIE VERLEDE. WAAR EN WAT HET JY ORAL GEJAG DIE JAAR EN HOE HET JOU JAG VERLOOP? JOU BOKKE, JOU SKOTE, DIE STORIES OM DIE VUUR EN AL DIE LEKKER HERINNERINGE! WAT MAAK DAT ONS JAAR NA JAAR WEER TERUG JAGVELD TOE WIL GAAN?

Meeste jagters se rede om volgende jaar weer terug jagveld toe te gaan, verskil van mekaar. Almal het nie ewe suksesvolle jare agter die rug nie. Jou jagseisoen kon een groot suksesverhaal gewees het. Maar jy kon dalk geweerprobleme in die veld ervaar het.

Dalk het jy geleer dat jou kaliberkeuse nie geskik was vir die terrein waar jy gaan jag het nie. Dalk het die koeël waarmee jy gejag het, nie vir jou die gewenste uitwerking gegee nie. Heel moontlik het die trofee wat jy elke jaar soek, jou weereens ontduik. En daarom gaan jy volgende jaar terug om weer te probeer.

Die jaar het ek my jag in die

bosveld naby Swartwater afgesluit. Na die jaar se goeie reënval was die gras lank en die bos baie ruig. Dit was van die begin af duidelik dat ons nabyskote sal skiet en ook nie maklike skote sal skiet nie. Staanposisie sal die aangewese posisie wees en dalk met gras en bosse in die pad. Daarom het ons op 70m ingeskiet, en ook uit die staanposisie ingeskiet om seker te maak ons is gemaklik met die posisie en die afstand.

Die eerste bok wat ek 'n skoot op kon skiet, was laat middag na 'n lang dag se stap. Al wat ek op 60m kon sien van die rooibok was sy kop. En ook net as hy sy kop optel om te herkou, so tussen die gras, takke en blare deur. Nadat ek my posisie ingeneem het op die skietstokke, was ek seker van my skoot op die kort afstand. Ek skiet met die regte kaliber vir die bosveld, my posisie is gemaklik vir my en my geweer in ingestel op die kort afstand. Nou moet ek net die skoot reg laat afgaan.

Volgende jaar sal ek weer terug gaan bosveld toe. Maar volgende jaar wil ek my toerusting verander en gaan toets. Ek wil gaan toets of my toerusting beter kan werk as wat dit die jaar gedoen het. Hopelik kan ek weer 'n rooibok op 60m raakloop. En hopelik sal die geleentheid weer daar wees vir 'n kopskoot. Maar volgende jaar wil ek met 'n ander kaliber in die veld wees. Ek wil 'n ander koeël in my geweer hê, en ek wil sien of

die ander koeël nie die werk beter kan doen as die een wat ek die jaar gebruik het nie.

My beplanning vir volgende jaar se jag het reeds begin. Waar ek volgende jaar wil gaan jag en wat ek graag wil jag. My kaliber en koeël wat ek volgende jaar mee wil jag, moet op besluit word en uitgetoets word. Voor ek bosveld toe gaan moet ek seker maak dat my beplande verandering 'n verbetering is.

Maar wat maak dat ek volgende jaar weer my gewere sal afstof en my messe begin slyp? My toerusting gaan toets in die veld en kyk of die vervaardigers se bemarking wel korrek is? Sekerlik is jou gunsteling geweer en jou skoot wat jy gaan skiet deel van jou rede. Maar die volgende paar ervarings is die rede hoekom die veld vir my lekker is en ek jaar na jaar terugkeer.

'n Vuur onder maanlig en sterre is 'n gevoel wat jy nie in woorde kan omsit nie. Om deur die aand wakker te word van die jakkals se getjank en die sterre te sien is meer as net iets wat jy sien en hoor. 'n Oggendkoffie vanaf die vuur, roosterkoek en vars lewer op die kole. En om by 'n bok te sit, stil te word en te besef dat jy die mag gegee is om oor lewe en dood te besluit. Hierdie oomblikke kan jy nie verwoord nie. Jy kan dit net ervaar. En daarom sal ek volgende jaar weer terug wees in die jagveld. 📍

JENNY MATHEWS

Kom selfs beter terug

GEORGE WASHINGTON WAS EERSTENS 'N BOER EN HET PER GELEENTHEID GESÊ: "LANDBOU IS DIE MEES GESONDE, NUTTIGSTE EN EDELSTE BEROEP VIR MENSE... EK SAL EERDER OP MY PLAAS WEES AS KEISER VAN DIE WÊRELD!"

DOEN WAT JY GOED DOEN

Aan die begin van Washington se post-militêre loopbaan, was hy gemotiveerd om 'n groot tabakboer te word en later het hy ook koring verbou. Hy was belese en het nuwe metodes, soos moderne toediening van kunsmis en rotasie van oeste, geïmplementeer. Hy het ook 'n reputasie vir goeie rekordhouding gehad. Sy invloedswerwing was

eers op sy eie belange toegespits, maar soos wat hy meer invloedryk geword het, het hy dit sy roeping gemaak om landbou in die algemeen te bevorder en te verbeter. Washington het geglo dat gesonde landbou en landelike gemeenskappe krities is vir nasionale welvaart. Die vestiging van landboukolleges, die befondsing van landbounavorsingsprogramme en die ondersteuning van landbouvoorligtingsdienste om boere te bemagtig het in sy tyd gerealiseer. Dit is die teken van ware leierskap: wanneer 'n mens jou eie klein wêreld agterweë laat, die groter prentjie sien en aspekte nastreef tot groter voordeel van almal.

Hoe verder jy terugkyk, hoe verder sal jy waarskynlik in die toekoms in kan sien –

Winston Churchill

Washington se landboufilosofie is vandag nog relevant. Plaaslik sal van die ouer boere soortgelyke

beleide van voor 1994 onthou. Dit het verander en befondsing van die ontwikkelende sektor het tydens die post-1994 era gerealiseer. Ek kan aan 'n aantal veranderinge dink wat ons sektor onderdruk het en wat die politieke fokus weggeneem het van die landbousektor:

- Eens trotse landboukolleges, wat bekwame boere geproduseer het vir dekades lank, is nou 'n skadu van wat hulle was en een krisis na die ander moet hanteer word as gevolg van 'n gebrek aan befondsing;
- Die befondsing wat lank gelede na gerespekteerde navorsings- en ontwikkelingsentrums gekanaliseer is, het dramaties verminder;
- Die adviesdienste van hoog aangeskrewe spesialiste in elke sub-sektor van die land, het 'n totale transformasie ondergaan en die spesialiste het lankal na groener weivelde gaan soek.

Ons kan nie die horlosie terugdraai nie. Dit is voor die hand liggend dat ons dit ook nie wil doen nie! Die enigste rede om terug te kyk is om inligting in te win vir die toekoms - om te onthou dat verandering "moeilik aan die begin is, morsig in die middel en wonderlik aan die einde"!

DIT IS TYD OM DIEP TE DELF

Nadat hy onlangs die VSA Ope halfeindstryd gewen het, het Kevin Anderson erken dat hy die eerste stel verloor het weens 'n aantal foute, wat hom gedwing

het om werklik diep te delf om weer die wedstryd met nuwe moed te hervat. Om terug te kyk na wat ons verloor het moet ons nie negatief stem nie - dit moet ons aanmoedig om die moed bymekaar te skraap om selfs beter terug te kom. Ek is mal oor hierdie woorde van 'n vrywillige brandweerman: *'My courage does not roar... It whispers in my heart. It makes me dig deep and find it in my soul to fight on.'*

Weens politieke transformasie moes die Suid-Afrikaanse landbousektor diep delf en minder staatmaak op regeringsbystand. Die sektor is geforseer om na nuwe inspirasie en leierskap te soek en ondersteuning en oplossings te soek by die privaat sektor en nie-regeringsorganisasies - en boere moes vasberade, veerkragtig en kreatief raak.

MOENIE TERUGKYK NIE... DIS NIE WAARHEEN JY GAAN NIE!

As ons wil hê die sektor moet vooruitgaan en nie net oorleef nie, is dit ons wat die inisiatief moet neem. Ons moet ons uitdagings in die gesig staar - en ons moet almal 'n bydrae lewer. Ons moet die drywers van verandering op nasionale en internasionale vlak verstaan... en ons moet innoveer!

Ons kan iets leer uit **"Google se 9 beginsels vir Innovasie"**:

- ① **Innovasie kom van enige plek.** Dit is elkeen se verantwoordelikheid. Ons sektor se sukses benodig ons bydrae.
- ② **Fokus op die gebruiker.** As ons op die gebruiker fokus, moet dit ons opgewonde maak. Die groeiende bevolking het goeie boere en 'n stabiele landbousektor nodig!
- ③ **Dink 10x, nie 10%.** Wees bereid om revolusionêre veranderinge te maak en nie net evolusionêre veranderinge nie. Alhoewel ons uitdagings groot mag blyk te wees, moet ons iewers begin - en bereid wees om te verander.
- ④ **Wed op tegniese insigte.** As landbouers het ons unieke insigte en geleenthede wat tot sektorale ontwikkeling kan bydra.
- ⑤ **Begin.** Begin net, loods jou produk of idee, leer en verbeter soos wat jy aangaan. Moenie stagneer terwyl jy na perfeksie streef nie.
- ⑥ **Twintig persent tyd.** Maklik genoeg! Elkeen behoort 20% tyd te spandeer aan dit waaroor hulle passievol is. Dit stimuleer kreatiewe denke en so sal ons 'n beter gemeenskap bou.
- ⑦ **Hê 'n oop benadering.** Dié benadering sluit in die deel van inligting. Google maak gebruik van die publiek se idees en hulle sê: "Daar is 7 biljoen mense daar buite... die slimste mense sal altyd buite Google wees!" Die beste resultate word behaal wanneer 'n gemeenskap saam werk en bou.
- ⑧ **Misluk soms!** Daar is niks verkeerd om nou en dan misluk nie - dit is verkeerd om nie te probeer nie. Misluk gereeld, kry dit agter die rug en beweeg vorentoe!
- ⑨ **Jy moet 'n missie hê wat saakmaak.** Ons werk moet 'n positiewe impak op mense hê. "As jy jou wy aan dié wat honger het, as jy voorsien in die behoeftes van dié wat in nood is, sal die lig vir jou skyn wanneer dit donker is, sal wat

vir jou nag is, word soos die helder middag" - Jes. 58:10.

MOENIE JOU LIG ONDER 'N MAATEMMER VERSTEK NIE

Theo Vorster, HUB van Galileo Capital, glo dat Suid-Afrikaanse produsente onder die beste ter wêreld is, ondanks 'n vyandige omgewing. Produsent Charl Senekal het tydens 'Nasie in Gesprek' gesê dat die welwillendheid van kommersiële produsente onderskat word. Hy stem saam met Washington dat "Boerdery die belangrikste loopbaan is wat enigiemand kan volg. Ons moet die volk voed. Ons moet bekostigbare, kwaliteit voedsel vir die volk produseer. Boerdery gee terug aan die mense en sit terug wat nodig is in hulpbronne en beskerm dit."

Wanneer ons netwerk en skakel met landbou-ondernemings, leer ons van top akademië soos prof. Mohammad Karaan, wat sê dat landbou 'n belangrike deel van die ekonomiese toekoms van Suid-Afrika moet vorm. Absa se Landbouvooruitskouing 2017 beklemtoon dat nuwe tegnologie geleenthede skep vir landbou om die verbruiker se besigheid te bekom deur direkte besigheid en Afrika-tendense soos verstedeliking, groei in inkomste en ingeligte verbruikers, wat almal belegging in landbou ondersteun.

Hierdie waarhede ondersteun ons entoesiasme vir ons sektor. Uitdagings bestaan. Ons moet hard daaraan werk om ander te oortuig om die nodige waarde aan ons sektor te heg. Ons moet erkenning kry vir die positiewe bydraes wat ons maak en ons moet verbeter op ons swak punte. Ons het soveel om te bied. Ons moenie opgee nie. Ons moet onself daartoe verbind om telkens beter terug te keer... want dit is die regte ding om te doen. ☺

Billike prosedures om te volg voordat jy 'n werknemer kan ontslaan

IN VANDAG SE MEDEDIN-
GENDE OMGEWING IS DIT
TE DUUR OM WERKNE-
MERS TE IN DIENS TE HÊ
WIE SE PRESTASIE NIE
OP STANDAARD IS NIE.
SWAK WERKPRESTASIE
KAN JOU BESIGHEID
DUUR TE STAAN KOM; NIE
NET WEENS DIE FOUTE
WAT GEMAAK WORD NIE,
MAAR OOK OMDAT DIE
HANTERING VAN SODA-
NIGE WERKNEMERS BAIE
VAN JOU WAARDEVOLLE
BESTUURSTYD IN BESLAG
NEEM.

Bestuurders moet begryp dat swak prestasie wat nie vin-
nig aangespreek word nie, in
werklikheid as aanvaar-
baar beskou word
deur die betrokke
werknemer. Die
algemene reël
is dat mense
respek-
teer wat jy
inspekteer,
en nie wat

jy van hulle verwag nie! Hulle skenk dus aandag aan dit waaraan jy aandag skenk. So, as die gedrag wat jy kry nie is wat jy verwag nie, neem onmiddellik aksie. Die plig om te presteer beteken dat werknemers 'n verpligting het om hard te werk en te presteer en om die werk wat die werkgever aan hulle toedeel, na die beste van hulle vermoë uit te voer.

In terme van die Suid-Afri-
kaanse Arbeidswet, val swak
werksprestasie onder die breë
opskrif van onvermoë. Swak
werksprestasie of versuim deur
die werknemer om die werkgever
se standaarde met betrekking tot
werksprestasie te behaal in terme
van kwantiteit en kwaliteit van
uitsette, is 'n groeiende probleem.

Dit word uitdruklik uiteenge-
sit in alle dienskontrakte dat die
werknemer onderneem om aan
die redelike, wettige en bereikbare
werksprestasiestandaarde
soos gestel deur die werkgever, te
voldoen. Indien die werknemer
nie in die uitvoering van sy pligte
sou slaag nie, word hy beskou as
'onbevoeg' en het die werkgever
die reg om, nadat 'n regverdige
proses gevolg is en verseker is dat
die ontslag weens 'n billike rede
is, die persoon te ontslaan. Dit is
egter belangrik om in ag te neem
dat in terme van hedendaagse
wetgewing, dissiplinêre aksie be-
skou word as korrekatief, eerder as
'n strafmaatreël.

'N BILLIKE PROSEDURE BEHELS DIE VOLGENDE:

① Maak seker dat die probleem
swak prestasie is en nie wange-
drag nie.

② Identifiseer die oorsaak van die
swak prestasie.

③ Gesprekvoering met die werk-
nemer en sy lynbestuurder om
die oorsaak van swak prestasie
te bepaal.

④ Bepaal in besonder die werkne-
mer se redes vir die swak
prestasie.

⑤ Evalueer die werknemer se
redes vir die swak prestasie.

⑥ Verkry die werknemer se
verbintenis tot die aksie wat hy
gaan neem om die probleem
reg te stel.

⑦ Lig die werknemer in oor die
aksie wat die werkgever gaan
neem om hom by te staan met
die proses.

⑧ Kom ooreen oor 'n billike tyd
vir verbetering.

⑨ Volg op en monitor vordering.

As daar een ding is wat jy moet
onthou oor hoe om swak preste-
rende werknemers te bestuur, is
dit dat dit nie die groot probleem
is wat ons dikwels daarvan maak
nie. As jy onvanpaste gedrag
aanspreek sodra dit plaasvind,
sal jy dit nie as 'n las beskou nie,
maar as 'n geleentheid om te leer,
te ontwikkel en te groei.

VERWYSINGS

- <http://labourlawhandbook.co.za>
- <http://labourguide.co.za>
- <http://www.fortunegroup.com.au>
- The philosophy of discipline in the workplace – Dr. C. Maritz & Bernard Myburgh ●

Hoe praat jy?

LEES: Spreuke 15

DS. WILLIE BOTHA

EEN VAN DIE EIENSKAPPE WAT MENSWEES UNIEK MAAK, IS DAT ONS KAN PRAAT. DAT ONS NIE NET WOORDE VIR VERSKILLENDE BETEKENISSE GEBRUIK NIE, MAAR DAT DIE WYSE WAAR- OP ONS DIE WOORDE SÊ, OP SIGSELF VAN WAARDE IS. INTONASIE EN VERAL LIGGAAMSHOUDING, STAAN NIE LOS VAN DIE KOMMUNIKASIEPROSES NIE. OOK IN DIE BYBEL WORD BAIE KLEM GEPLAAS OP WAT ONS SÊ, EN HOE ONS SÊ.

Spreuke 15 het nogal iets oor ons praatgewoontes te sê: Reeds in die eerste vers word 'n belangrike stelling gemaak. “'n Sagte antwoord laat die woede bedaar; 'n krenkende woord laat woede ontvlam.” Die waarheid van hierdie stelling sal elkeen met lewenservaring kan beaam. Hoe dikwels bevind ons onself nie in 'n konfliktsituasie waar woorde roekeloos rondgeslinger word nie. Die gevolg daarvan is dat ons dikwels agterna verskoning vir ons optrede moet vra. Tog kry mens diegene wat oor die sonderlinge vermoë beskik om kalm en in beheer van

hulle emosies te bly. Hierdie persone kry reg wat Einstein by geleentheid na verwys het - dat om 'n probleem op te los moet die oplossing op 'n hoër vlak plaasvind as wat die konflik in die eerste instansie ontstaan het. Om kwetsend in die hitte van die stryd te praat, het waarskynlik tot gevolg dat ons nie goed luister nie, en ons dikwels ons eie selfsugtige behoeftes eerste wil stel. Ons wil ons uitdruk ten koste daarvan om inligting in te neem. Konflik kan 'n geleentheid wees om die verhouding te laat groei, maar min dinge kan meer destruktief wees as swak hanteerde konflik. Sagpraat is nie 'n teken van swakheid in konflik nie, maar iemand wat beheer oor sy of haar kommunikasie kan uitoefen.

Net 'n bietjie verder in vers 4 word dieselfde gedagte verder gevoer: “Kalmerende woorde bring lewe, skynheilige woorde breek mense.” Dit is insiggewend hoe die Bybel vir Almal dit ver-

taal: “Wanneer iemand praat om dit beter te laat gaan, dan laat hy mense lewe, maar wanneer hy dinge sê wat vals is, dan maak hy mense moedeloos.” Ons kan praat om dit beter te laat gaan. Agter hierdie stelling van die Spreukedigter hoor ons 'n ander ingesteldheid. Die agenda van hierdie persoon is om op te hef. Om te kalmte, en die situasie te ontfont. Daarteenoor is iemand wat skynheilig is, vals, en hy maak mense moedeloos.

Dalk word hoe ons praat die beste beklemtoon deur vers 2. “Wanneer wyse mense praat, dan leer 'n mens, en dit is lekker. Maar wanneer dwase praat, dan sê hulle net dom dinge.” In die denke van die digter stel jy jouself bekend deur die wyse waarop jy praat. Uiteindelik gaan gesprek oor wat jy sê en hoe jy sê, en wat jy nie sê nie, en hoe jy sê wat jy nie sê nie. Daaruit maak ander mense, reg of verkeerd, die afleiding of ons wys of dwaas is. 🌟

K-Rain's complete line of residential and commercial rotors and sprays set the industry standard for performance, reliability, versatility, ease of installation and use.

**WATER SMART
TECHNOLOGY
for a greener world.**

prodlist
demand · supply · trust

For more information visit our website at www.prodlist.co.za

K-Rain bevorder effektiewe waterverbruik

K-rain is een van die voorste vervaardigers van geoutomatiseerde tuinbesproeiingsstelsels in die wêreld. Die volledige reeks sproeiers, beheermeganismes en kleppe vir die residensiële en kommersiële besproeiingsmarkte is nou beskikbaar.

K-Rain se gevorderde ontwerp- en vervaardigingspan het seker gemaak dat K-Rain produkte die maklikste is om te installeer, op te stel en te gebruik. Dit word gerugsteun deur meer as 100 patente en meer as 40 jaar se bedryfsondervinding.

Daarbenewens word K-Rain produkte ook gerugsteun deur die sterkste waarborgprogram in die besigheid, wat die nodige vertroue skep onder verspreiders en kontrakteurs wanneer hulle K-Rain produkte installeer.

K-Rain het oor die afgelope 10 jaar beduidende vordering gemaak in die ontwikkeling van produkte wat effektiewe waterverbruik bevorder. As 'n aktiewe EPA Water Sense vennoot, is hulle toewyding tot die vervaardiging van hoë-prestasie, lae-waterverbruik en ekonomiese residensiële en kommersiële besproeiingsprodukte noodsaaklik as teenvoeter teen die uitdagings met betrekking tot globale watertekorte.

K-Rain moedig die herbenutting van materiale terug na die markplek of natuur aan en ons evalueer deurlopend ons vervaardigingsprosesse om K-Rain se omgewingsimpak te verminder.

K-Rain sal teen Desember by Hinterlandtakke beskikbaar wees. Klante kan hul naaste Hinterlandtak vir meer inligting skakel. ●

RPS 75i met Intelligent Flow Tegnologie
Die RPS 75i rotor is 'n nuwe toevoeging tot K-Rain se reeks rotors en is ontwerp vir residensiële en ligte kommersiële toepassings. Met die RPS 75i, word watervloei proporsioneel met die druk van 'n knoppie van die gepatenteerde Flow Shut-Off beheer - tot 50%. Die RPS 75i verseker egalige waterverspreiding, voorkom droë kolle en verskaf beter soneprestasie, terwyl dit water bespaar.

Skep 'n somerlushof

« CARL KIRSTEIN

Dit is nou amptelik lentetyd en ons tuiniers het nog 'n hele paar take om af te handel om ons tuine perfek voor te berei vir 'n somerlushof.

Hier volg die belangrikste voorbereidings:

- Bereiding van nuwe beddings.
- Snoei van bome, struik, ensovoorts.
- Uitdunning van plante soos grasse, agapanthus en clivias om dit te vermeerder.
- Algehele bemesting wat gedoen moet word (verkiesslik organies).
- Die skoonmaak van visdamme en waterfokus-punte.
- Grasperke moet kort gesny word, belug word en 'n lagie "top-dressing" is noodsaaklik vir 'n eweredige grasperk. Bemes met 'n grasperkkunsmis soos LAN of selfs bees-, skaap- of hoendermis. Dit moet egter nie te dik aangewend word nie omdat die gras kan brand. Onthou om diep te water na bemesting.
- Saai die saadjies vir blomme en groente nou.
- Moet asseblief nie saailinge dieper plant as wat hul grondvlak nou is nie aangesien dit fungusse sal veroorsaak en die plantjies sal vrek.
- Na beplanting, sit 'n deklaag van kompos tussen plante. Erdwurm- of "mushroom" kompos werk baie goed, asook bastukkies.

Ek het die voorreg gehad om 'n grondontleder wat nou in "hydroponics" spesialiseer, in Klerksdorp te ontmoet. Dit is baie goeie nuus vir ons wat kleiner tuine het en water wil bespaar. Dit behels 'n stelsel wat spesifiek vir jou omstandighede ontwerp word. Die voordeel is dat ons ook slaaigoedjies kan pluk en kan gebruik sonder om sand op dit te hê. Die hele stelsel het 'n "stil" pomp en kan naby jou huis gebruik word. Indien u nuuskierig is, kan u na voorbeelde by kwekerye gaan kyk. Ek was verstom oor die drag van die plantjies en hoe min water dit gebruik. Doen uself 'n guns en gaan kyk na die toekoms van oordeelkundige tuinboukunde.

Hou dit groen en organies! ●

THE POWER OF GERMAN QUALITY

- » Built on over 50 years of extensive research and experience.
- » Present in more than 40 countries.
- » The professionals choice around the world.
- » Certified and approved by the most renowned institutions.

Quality for Professionals

Twyfirmense kan die wêreld verander

MILANIE VOSLOO

ONS ALMAL GAAN DEUR TYE VAN STERK GELOOF EN VERTROUE, NET OM WEER DAARNA TE BELEEF HOE TWYFEL DIE OORHAND IN ONS KRY. TYE WANNEER ONS WONDER OF GOD HOOR, OF HY REGTIG VERSTAAN WAT IN MÝ LEWE GEBEUR EN OF HY ENIGSINS NOG BELANGSTEL OM DEEL TE WEES VAN MY LEWE.

As jy so 'n twyfirmens is, is jy nie alleen nie. Toe die Here Gideon (Rigters 6) gaan roep het om die volk te bevry, was hy juis op die vloer van 'n parskuip besig om koring uit te slaan omdat hy bang was vir die Midianiete. Wanneer die Engel van die Here daar met hom kom praat, glo hy ook nie dadelik nie. Hy vra 'n teken om seker te maak dis darem nou régtig God wat hier praat. Selfs nadat God 'n wonderwerk laat gebeur, twyfel hy steeds. Hy vra weer: "As dit regtig so is soos U gesê het... wys dit tog vir my. Ek sal vannag 'n stuk wol op die dorsvloer los. As daar dou op die wol kom, maar die grond rondom bly droog, sal ek weet U wil my gebruik..." God laat dit so gebeur, maar wéér vra Gideon: "Moenie ongeduldig met my word nie. Kan ek nog net een keer vra. Laat die wol die keer droog wees, terwyl die grond rondom vol dou is." En ons weet mos: God het dit ook daardie nag so laat gebeur. Die res van die verhaal vertel hoe God deur een mens wat twyfel, maar tóg doen wat God vra, sy volk deur wonderwerke bevry.

God werk nie noodwendig net met die dapperes en rotsvaste gelowiges nie. Hy werk met en deur my en jou: Mense wat swak voel, maar tog doen. Gelowiges wat soms ook wonder, maar tog bly vertrou. Leiers wat ook maar bang is, maar saam met God die stryd aandurf, die regte pad loop, die waarheid leef... en so 'n verskil maak aan die wêreld.

God is 'n God van twyfirmense. Juis omdat Sy krag dan deur hulle kan werk. Omdat Hy dan kan wys dat Hy – sonder wapentuig – mense kan verander. Van die wêreld 'n beter plek kan maak.

Here, ek sit ook dikwels my velletjies uit omdat ek twyfel. Dankie dat U dan nie met my ongeduldig raak nie, maar my keer op keer wys dat U God is. My God, ons God, Suid-Afrika se Vader wil wees. ●

Wen

HOOP WAT KAALVOET LOOP

Soms druk die lewe... soos 'n paar ongemaklike skoene aan die einde van 'n lang dag. Dis dán wanneer jy kan tuiskom by God; wanneer jy jou hart se skoene kan uitskop en jou gestroopte menswees met Hom kan deel. En dis in daardie veilige ruimte by Hom waar jy sal ervaar hoe Hy die donker in jou verdryf en aan jou nuwe hoop gee.

Hoop wat kaalvoet loop se 101 dagstukkies is propvol hoop en inspirasie. Milanie Vosloo wys jou hoe jy – ten spyte van baie dinge – kan bly dans oor die lewe en bly hoop. Hoe jy – ondanks alles – kan bly vertrou omdat jy 'n Vader het wat jou stewig vashou. Wat jou met arms vol genadeseën wil toevou.

Die oordenkings in dié dagboek is geneem uit Milanie se topverkoper-boeke *Sielskos vir die vrou wat lêëf* en *Laat Sy liefde jou lei*. Die dagboek word afgerond met teksverse vir spesifieke behoeftes en plek vir notas agterin.

Die boek is in Augustus 2016 uitgereik en is teen R179.95 op die rakke. Milanie Vosloo is 'n topverkoper-outeur wat deur haar boeke al duisende vroue se lewens verander het. Met haar eerlike manier kry sy dit reg om die hart en siel van haar lesers te raak, hulle te inspireer en aan hulle hoop te bring. Jy sal vind dat Milanie se woorde jou hart raak omdat sy met opregtheid en wysheid haar lewensondervinding as suksesvolle sakevrou, skrywer, ma en vriendin met jou deel.

Wen met Senwes en Cum Uitgewers. Een gelukkige leser kan 'n kopie van *Hoop wat kaalvoet loop*, 101 dagstukke vol hoop en inspirasie wat jou siel sal verkwik, wen. SMS Senwes, Cum, jou naam, telefoonnommer en e-posadres na 31022 voor 30 November 2017.

Standaard sms-tariewe geld en geen werknemers van Senwes mag deelneem nie. Vir die volledige kompetisieëls, besoek die webtuiste www.senwes.co.za.

FXR 17-360

VEILIGSTE LEWENDEHAWE TROK

DEMONSTRASIE MODELLE

HANDRAT | LYS PRYS

R1 028 098

SPESIALE AANBOD

R855 248

Bees bak ingesluit

NPR 400

KARKAS HANGERS

HANDRAT | LYS PRYS

R630 178

SPESIALE AANBOD

R517 482

KARKAS HANGERS
DEMONSTRASIE MODELLE

AMT | LYS PRYS

R783 716

SPESIALE AANBOD

R560 612

Bak ingesluit

NPR 400

KOELKAS EENHEDE

HANDRAT | LYS PRYS

R591 985

SPESIALE AANBOD

R510 225

KOELKAS
DEMONSTRASIE MODELLE

AMT | LYS PRYS

R607 285

SPESIALE AANBOD

R531 446

NPR 400

VALKANTE

LYS PRYS

R428 300

SPECIAL AANBOD

R340 000

Bak ingesluit

IMPERIAL ISUZU

... jou No.1 keuse trok handelaar

IMPERIAL
TRUCK CENTRE
087 135 2069
NASIONAAL

Free State & Eastern Cape: 087 135 0426
Free State & Eastern Cape: 051 011 1420
Northern Cape & Western Cape: 087 135 2686
North West & Mpumalanga: 087 135 2687
Gauteng & KZN: 087 135 2069
Limpopo: 087 135 2685

ISUZU
TRUCKS

Koelkas, Karkas hangers, paneelwaens en insleepvoertuie in voorraad. Bakwerk pryse op aanvraag. 2.5 - 14 ton eenhede beskikbaar.
Pryse uitsluitend van BTW. Terme en Voorwaardes geld. Beperkte voorraad.

WORK HARD. PLAY HARDER.

Get a workhorse you can trust.

Below prime interest rates now available through John Deere Financial*

To handle any task or trail, you've got to have a powerful engine that impresses you every time you turn the key, a serious suspension, brakes that keep you in control and rock-solid stability.

Finance built for you

*Terms and conditions apply (available at www.deere.co.za).

John Deere Financial is supported by Absa, an authorised financial services provider and registered credit provider. Reg No NCRCP7.

JOHN DEERE FINANCIAL

Supported by

 Join John Deere on Facebook

 Follow John Deere on Twitter

 Watch John Deere on YouTube

www.deere.co.za
Africa@johndeere.com
Customer Care: 0800 983 821